

Seimo rinkimai jau paskelbti

Streikas Illinois kasyklose užsibaigė

Suėmė daug komunistų

Dar daugiau kasyklų pasidavė

Nauji seimo rinkimai Lietuvoje jau paskelbti.

Rinkimai įvyks spalio 10 ir 11-tą dienose.

KAUNAS. — Rugpj. 7 dieną einas Lietuvos prezidento pareigas ir Steigiamojo Seimo pirmininkas A. Stulginskis ir premieras Galvanauskas paskelbė laiką rinkimams į naująjį Seimą. Rinkimai įvyks spalio 10 ir 11 dienose (uturninke ir seredoj). A. Stulginskis paskelbimas sako:

„Eidamas Lietuvos Valstybės Konstitucijos §104 ir Seimo Rinkimų Įstatymo §10, šiuo skyriu ir skelbiu šių metų spalio mėnesio 10 ir 11 dienas rinkimų į Seimą dienomis.“

Steigiamasis Seimas laikys savo posėdžius iki įvyks naujieji rinkimai.

Svarstys karo stovio nuėmimą.

Oficiozas „Lietuva“ rašo, kad Steigiamasis Seimas dar daug turi darbo, kurį turi skuboti atlikti. „Tarp kitko jis svarstys apie nuėmimą, prieš rinkimus, karo stovio visoje Lietuvoje, išėjus pafronte.“

„Lietuva“ apie St. Seimo busimąją darbų eilę rašo:

„Pirmas konstitucijos, Steig. Seimas turi visą eilę darbų, kuriuos skubotai turi atlikti.“

Artimiausiam posėdyje bus svarstomas III-jų skaitymų piginio vieneto įstatymas.

Taip pat bus svarstomas III-jų skaitymų Emisijos banko statusas.

Sąryšyje su rinkimais, Steigiamasis Seimas svarstys įstatymą karo stovio nuėmimą.

Karo stovis busias nuimtas visur išskiriant pafrontę.

Ruošiama sąlystyti sustiprintos apsaugos įvedimo įstatymas, kuris St. Seime jau buvo svarstyta, bet nebaigta.

Bus svarstomas netekusiems sveikatos kariais ir jų šeimoms pensijų įstatymas.

Sąryšyje su konstitucijos priėmimu, bus svarstomas amnestijos įstatymas.

Po to, Steigiamasis Seimas išsiskirstys labai trumpam laikui.

Valdžios pranašas vyriausiojo pašto bokšte orą Chicago ir aplinkinei pranašauja šiaip:

Šiandis — apsiniaukę, gal bus lietus; nedidelė permaina temperatūroje.

Saulė teka 6:06 v., leidžiasi 7:40 val. Mėnuo leidžiasi 8:07 val. vakare.

kui, gal savaitei ar 10-čiai dienų atostogų.

Po atostogų iki rinkimų į paprastąjį seimą, St. Seimas svarstys biudžetą.

Illinois angliakasių streikas atšauktas.

Kasyklų savininkai nusilenkė angliakasiams ir darbas kasyklose dar šandies atsinaujins.

CHICAGO. — Angliakasių streikas Illinois valstijoje jau užsibaigė. Vakaro unijos viršininkai išsiuntinėjo telegramas visiemis lokalamis, įsakėdams nariams tuojuos grįžti į darbą kasyklose kaip tik kasyklų savininkai tas kasyklas atidarys.

Niekuriose kasyklose jau šiandie pradėdama dirbti, bet kitos gal nepradės dirbti iki subėtos.

Streikas tapo atšauktas kasyklų savininkams susitaikius su angliakasiais ir pasirašius po sutartimi.

Tarybos tarp angliakasių ir kasyklų savininkų užsibaigė vakar apie 2:30 val. po pietų.

Kasyklų savininkai atsiėmė savo pirmesnę reikalavimą arbitracijos ir sutiko pasirašyti po angliakasių siuloma sutartimi, sulig kurios senosios algos ir darbo sąlygos pasiliks iki kovo 31 d. sekamų 1923 m.

Angliakasiai išspradžių buvo pareikalavę daryti tokią sutartį iki kovo 31, 1924 m., bet kasyklų savininkams nesutikus, savo reikalavimą atsiėmė.

Kada vyriausieji komitetai susitaikė, sutartis tapo paduota ratifikuoti bendram angliakasių ir kasyklų savininkų susirinkimui, kuris ją veikia patvirtino.

Kasyklų savininkai pasirašė sutartį ne kruvoje, asociacijomis, bet atskirai. Tai delto, kad tarp kasyklų savininkų įvyko nesupratimų ir viena asociacija net bandė tartis su angliakasiais apie atskirą sutartį.

Angliakasių prezidentas Farrington džiaugiasi, kad tarybos užsibaigė ir kad tuo užsibaigia ilgas angliakasių streikas visoje Illinois valstijoje.

Kasyklų savininkai irgi yra patenkinti. Dalis jų betgi nėra patenkinti, kad angliakasiai atmetė arbitraciją ir tieji savininkų tvirtina, kad jokios sutarties nėra, o esanti tik padaryta 7 mėnesių kovos paliauba ir kad tai paliauba pasibaigus prasidės nauja kova.

Agentas Spolanski sako, kad susirinkime dalyvavę delegatai iš visos šalies. Kartu tapę paimita daug literatūros ir plėnų.

Nors to radinio neperžiūrėta, bet jau „sužinota“, kad komunistai turį bendrą su geležinkeliečių streiku ir kad jie prieš

ir pradėjo kasti anglis, angliakasiams ir kasyklų savininkams susitaikius, pamedėjų ir padarius sutartį.

Tikimasi, kad tarybos gal dar šiandie užsibaigs pilnu susitaikimu.

Kasyklų savininkai tikėdami greito susitaikimo, jau rengia kasyklas prie atidarymo.

PHILADELPHIA, Pa., rugpj. 22. — Tarybos tarp angliakasių ir kietųjų kasyklų savininkų priejo prie užsikiertimo. Nors ir laikomi yra nuolatiniai susirinkimai, bet tarybos neprogressuoja.

Sakoma, kad abi pusės priėmė senasias algas iki balandžio 1 dienos, sekamų metų, bet negali susitaikinti apie tai, kaip bus nustatytos algos pasikui.

Tečiau kasyklos vistiek rengiasi prie atidarymo, kad galėjos pradėti darbą kasyklose tuojuos kaip tik streikas bus atšauktas.

Areštavo daug komunistų

CHICAGO. — Šeši justicijos departamento agentai iš Chicago areštavo tarp 80 ir 100 rusų komunistų Bridgman miestyje, Berrien paviete, Michigan valst. Agentais vadovavęs Jacob Spokanski.

Vietos departamento viršininkai sako, kad žinias apie priežastį areštavimo tų žmonių gali paskelbti tik Washingtonas. Eina gandy, kad komunistai bandė laikyti susirinkimą „Bridgmane“. Tikimasi, kad didžiumą suimtųjų bus bandoma deportuoti.

Kita žinia apie tuos areštus.

Kita žinia sako, kad Bridgmane suimta ne 80 ar 100 komunistų, bet tik 22 ir tai ne rusai. Pasak tos žinios, bursų komunistų miškuose arti to miesto laikė savo partijos konvenciją. Buve ir tris atstovai iš Rusijos. Federaliniai agentai ir šerifo pagalbininkai apsupė mišką, kur ta „konvencija“ buvo laikoma, bet kad toji apygarda mažai apgyventą, tai daugeliui dalyvavusių pasisekė pasprukti ir tik nedidelę dalį „delegatų“ suimta.

Tarp suimtųjų esą C. Rosenberg iš Clevelando ir Caleb Harrison iš Chicago. Susirinkime buvęs Wm. Z. Foster, kurio organizacijos Trades Union Educational League, raštinėje Chicagoje pora dienų atgal buvo padaryta krata, bet Fosteris pasprukęs.

Tikisi tuojuos susitaikinti.

TERRE HAUTE, Ind., rugpj. 22. — Tarybos tarp angliakasių ir Indianos kasyklų pradėjo kietą dienų atgal ir jos gana sėkmingai progresuoja.

Tikimasi, kad tarybos gal dar šiandie užsibaigs pilnu susitaikimu.

Kasyklų savininkai tikėdami greito susitaikimo, jau rengia kasyklas prie atidarymo.

PHILADELPHIA, Pa., rugpj. 22. — Tarybos tarp angliakasių ir kietųjų kasyklų savininkų priejo prie užsikiertimo. Nors ir laikomi yra nuolatiniai susirinkimai, bet tarybos neprogressuoja.

Sakoma, kad abi pusės priėmė senasias algas iki balandžio 1 dienos, sekamų metų, bet negali susitaikinti apie tai, kaip bus nustatytos algos pasikui.

Tečiau kasyklos vistiek rengiasi prie atidarymo, kad galėjos pradėti darbą kasyklose tuojuos kaip tik streikas bus atšauktas.

Areštavo daug komunistų

CHICAGO. — Šeši justicijos departamento agentai iš Chicago areštavo tarp 80 ir 100 rusų komunistų Bridgman miestyje, Berrien paviete, Michigan valst. Agentais vadovavęs Jacob Spokanski.

Vietos departamento viršininkai sako, kad žinias apie priežastį areštavimo tų žmonių gali paskelbti tik Washingtonas. Eina gandy, kad komunistai bandė laikyti susirinkimą „Bridgmane“. Tikimasi, kad didžiumą suimtųjų bus bandoma deportuoti.

Kita žinia apie tuos areštus.

Kita žinia sako, kad Bridgmane suimta ne 80 ar 100 komunistų, bet tik 22 ir tai ne rusai. Pasak tos žinios, bursų komunistų miškuose arti to miesto laikė savo partijos konvenciją. Buve ir tris atstovai iš Rusijos. Federaliniai agentai ir šerifo pagalbininkai apsupė mišką, kur ta „konvencija“ buvo laikoma, bet kad toji apygarda mažai apgyventą, tai daugeliui dalyvavusių pasisekė pasprukti ir tik nedidelę dalį „delegatų“ suimta.

Tarp suimtųjų esą C. Rosenberg iš Clevelando ir Caleb Harrison iš Chicago. Susirinkime buvęs Wm. Z. Foster, kurio organizacijos Trades Union Educational League, raštinėje Chicagoje pora dienų atgal buvo padaryta krata, bet Fosteris pasprukęs.

Agentas Spolanski sako, kad susirinkime dalyvavę delegatai iš visos šalies. Kartu tapę paimita daug literatūros ir plėnų.

Nors to radinio neperžiūrėta, bet jau „sužinota“, kad komunistai turį bendrą su geležinkeliečių streiku ir kad jie prieš

ir pradėjo kasti anglis, angliakasiams ir kasyklų savininkams susitaikius, pamedėjų ir padarius sutartį.

Tikimasi, kad tarybos gal dar šiandie užsibaigs pilnu susitaikimu.

Kasyklų savininkai tikėdami greito susitaikimo, jau rengia kasyklas prie atidarymo.

PHILADELPHIA, Pa., rugpj. 22. — Tarybos tarp angliakasių ir kietųjų kasyklų savininkų priejo prie užsikiertimo. Nors ir laikomi yra nuolatiniai susirinkimai, bet tarybos neprogressuoja.

Sakoma, kad abi pusės priėmė senasias algas iki balandžio 1 dienos, sekamų metų, bet negali susitaikinti apie tai, kaip bus nustatytos algos pasikui.

Tečiau kasyklos vistiek rengiasi prie atidarymo, kad galėjos pradėti darbą kasyklose tuojuos kaip tik streikas bus atšauktas.

Areštavo daug komunistų

CHICAGO. — Šeši justicijos departamento agentai iš Chicago areštavo tarp 80 ir 100 rusų komunistų Bridgman miestyje, Berrien paviete, Michigan valst. Agentais vadovavęs Jacob Spokanski.

Vietos departamento viršininkai sako, kad žinias apie priežastį areštavimo tų žmonių gali paskelbti tik Washingtonas. Eina gandy, kad komunistai bandė laikyti susirinkimą „Bridgmane“. Tikimasi, kad didžiumą suimtųjų bus bandoma deportuoti.

Kita žinia apie tuos areštus.

Kita žinia sako, kad Bridgmane suimta ne 80 ar 100 komunistų, bet tik 22 ir tai ne rusai. Pasak tos žinios, bursų komunistų miškuose arti to miesto laikė savo partijos konvenciją. Buve ir tris atstovai iš Rusijos. Federaliniai agentai ir šerifo pagalbininkai apsupė mišką, kur ta „konvencija“ buvo laikoma, bet kad toji apygarda mažai apgyventą, tai daugeliui dalyvavusių pasisekė pasprukti ir tik nedidelę dalį „delegatų“ suimta.

Tarp suimtųjų esą C. Rosenberg iš Clevelando ir Caleb Harrison iš Chicago. Susirinkime buvęs Wm. Z. Foster, kurio organizacijos Trades Union Educational League, raštinėje Chicagoje pora dienų atgal buvo padaryta krata, bet Fosteris pasprukęs.

Agentas Spolanski sako, kad susirinkime dalyvavę delegatai iš visos šalies. Kartu tapę paimita daug literatūros ir plėnų.

Nors to radinio neperžiūrėta, bet jau „sužinota“, kad komunistai turį bendrą su geležinkeliečių streiku ir kad jie prieš

ir pradėjo kasti anglis, angliakasiams ir kasyklų savininkams susitaikius, pamedėjų ir padarius sutartį.

Tikimasi, kad tarybos gal dar šiandie užsibaigs pilnu susitaikimu.

Kasyklų savininkai tikėdami greito susitaikimo, jau rengia kasyklas prie atidarymo.

Vokietija atmeta Francijos reikalavimus.

BERLINAS, rugpj. 22. — Gautomis žiniomis, Vokietijos finansų ministeris Hermes vakarykščiuose pasitarimuose su tautiečių kontribucijos komisijos nariais nepalikęs mažiausios abejonės, kad užstatymas valstybės miškų kairijamė Reino krante ir valstybės kasyklų Ruhr klonyje, kaip gvarantiją užmokėjimui Vokietijos kontribucijos, yra visiškai negalimas dalykas.

Kviečia remti geležinkeliečius.

WASHINGTON, rugpj. 22. — Amerikos Darbo Federacija išleido atsisaukimą į visus savo narius ir visus organizuotus darbininkus, kviesdama juos remti moraliai ir materialiai streikuojančius geležinkeliečius.

Atsisaukimas sako, kad geležinkeliai stengiasi su naikinti darbininkų organizacijas ir todėl kova turi eiti iki pasteros.

Atsisaukimas sako, kad ypač yra reikalinga finansinė pagelba, nes streikas jau yra senai vedamas, be to, tos unijos, kurios veda geležinkelio darbininkų streiką, turi tūkstančius narių, kurie streikuoją kitose industrijose, taip kad unijų iždai yra išsekę ir neturi kuo šelpti streikierių.

Po atsisaukimo pasirašo Gompersas ir visi nariai Federacijos pildomojo komiteto.

Gompersas jau pirmiau buvo išleisęs pareiškimą, kuriame jis pasmerktė prezidento Hardingo kalbą kongrese ir pasakė, kad jo kalba pasunkins pradėtąsias taikos derybas, kas ir atsitiko.

Reikalauja nupiginti kainas

VIENNA, rugpj. 22. — Vienos bedarbiai vakar surengė didelę demonstraciją, reikalaudami nupiginti maisto kainų bedarbiams. Jie taip pat įteikė ultimatumą, kad jei jų reikalavimas nebus išpildytas, tai jie negali užtikrinti, kad kitą kartą jų demonstracija bus rami. Vos tik pasirodė demonstrantai, sankrovos tuojau užsidarė ir publika pranyko nuo gatvių, bet demonstracija šį kartą pradėjo be jokių susirėmimų.

Valdžia yra nusiminusi. Ji įteikė paskolas, bet jos negauna. Ji jau svarsto apie prisidėjimą prie kitos kaimininės valstybės, nebegalėdama vieną pati išsilaikyti.

Nori vienyti.

CHICAGO. — Du stambiausi nariai mėsos trasto, Armour and Co. ir Wilson and Co. veda derybas apie susivienijimą. Tokiam susivienijimui daro kliūčių įstatymai ir kaip tik juos galima bus apėiti, tos dvi didelės kompanijos susivienysiančios į vieną.

PINIGŲ KURSAS

Vakar, rugpjūčio 22 d., užsienio pinigų kaina, perkant jų ne mažiau kaip už 25,000 dolerių, bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:

Anglijos 1 sv. sterlingų	\$4.48
Austrijos 100 kronų	\$7.54
Belgijos 100 frankų	\$7.54
Danijos 100 frankų	\$21.65
Finų 100 markų	\$21.15
Francijos 100 frankų	\$7.93
Italijos 100 lirų	\$4.54
Lietuvos 100 auksinių	8c
Lenkų 100 markų	14c
Norvegijos 100 kronų	\$17.42
Olandų 100 guldenų	\$38.98
Svedų 100 guldenų	\$26.55
Šveicarų 100 markų	\$19.07
Vokietijos 100 markų	8c

Reikalauja pašalinti prohibicijos komisierių.

WASHINGTON, rugpj. 22. — Kongresmanas Hill iš Maryland šandies pasiuntė laišką išdo sekretoriui Melon, reikalaujdamas pašalinti vyriausios prohibicijos komisierių Haynes. Jis kaltina, kad Haynes prigaudinėja valdžią ir vartoja šalies pinigus vedimui savo asmeninės propagandos ir taip pat agitacijos prieš niekurius kongresmanus, kurie neina su prohibicionieriais. Tarp tų kongresmanų yra ir Hill.

Lietuvos žinios

Anglų ir Francuzų notos Lietuvai ir Lenkijai.

E. KAUNAS. — Anglų ir Francuzų vyriausybės liepos mėnesio 24–25 dieną kreipėsi paraišėmis notomis į Lietuvos ir į Lenkijos Vyriausybės, prašydamos įvykdyti gyvenimą Tautų Sąjungos Tarybos gegužės mėn. 17 d. pageidavimus politinių prasikaltėlių klausimu.

Lenkų okupacijoje.

Lenkų šlėktos organizuojasi.

E. GARDINAS. — Pradėjus veikti partizanams, pastebėta ir lenkų šlėktų organizavimas. Žuravkos dvare liepos mėnesį sudaryta kuopa, kurios viršininkas esąs girininkas Lukšaševičius. Jis turįs savo žinioje 45 pėstininkus ir 35 raitelius: vis tai vietiniai šlėktos su savais arkliais. Pafrontėn lenkai kemia vis daugiau kariuomenės. Pasienu, per 40 kilometrų gilumėn, visi didieji kaimai prikimšti kareiviu.

E. GARDINAS. — Partizanų judėjimas. Pasiūta po kaimus lenkų kariuomenė gaudyti dezertyrų „banditų“, bijo pasirodyti miškuose ir daugumai grietiai nusistačiusi prieš savo viršininkus. Kalba dar gi, jei kiltų karas, tai pereitų sukilėjų pusėn. Ir istikrųjų atsiėmimas lenkų kareivių prie partizanų labai pasyvas. Buvo dar gi atsitikimų, kad už nekreipimą dėmesį į partizanų kareiviai patraukta teisman.

—Naugarduko vaivadijoje dvarininkai ir šlėktos bijodami nesuvokdomy partizanų kėto kraustosi gyventi į miestus ir miestelius.

—Liepos mėn. 20 d. Konaukos, Rodunės, Pariečės ir Barštų valsčiuose lenkai atiminėjo arklius ir karves nuo kai kurių nesuvokdomy partizanų kėto kraustosi gyventi į miestus ir miestelius.

—Liepą kariais dalijama žemė atinama paprastai iš stačiatikių dvasiškų, kuriems paliekama po 45 margus. Lenkų kunigai slengiasi patys savo dvarus parduoti. Pirkti galima neapribota dešimtinių skaičių, bet tik „katalikai“ ir mokėti tenka po 125 – 250 tūkstančių l. m., margui.

—Liepos m. 19 d. Nesvižiuje sušaudyta 4 partizanai įtariamieji už priklausimą atamano čorto buriui. Du partizanai nuteisti po 12 metų sunkių darbų. Pabėgusieji iš lenkų arešto partizanai pasakoja, kad lenkai klausinėja, ar organizuoja kas partizanų būrius šioj pusėj neitradinės juostos. koks jų skaičius ir kiek kariuomenės.

E. GARDINAS. — Prieš lenkų kolonistus. Kai kuriose vietose gaudyti partizanų padeda seni dvarininkai ir lenkų šlėktos. Už tai labai dažnai pasikartoja įmirusių kaimiečių puolimai ant lenkų administracijos ir dvarų. Toks užpuolimas neseniai padarytas Ščiūno valsčiuje Dzekonskio dvare, kur apgyvendinta 20 naujakurių ir apsisitojės Generalinio štabo defenzivos seržantas. Netikėtai partizanų pasirodymu naujakuriai buvo nepaprastai įgaidinti ir perspėti, jei neišsikraustysiąs geruoju, tai bus visi išmušti. Įsibrovę į seržanto, butą, partizanai paėmė du šautuvus, revolverį ir lenkišką kardą. Vienas sukilėlių vadas Grany turi suorganizuoti iš gudy stačiatikių su viršum 200 ginkluotų dar gi kuklosvaldžiais partizanų, pasirengusių žygiams prieš lenkus.

—Liepos mėn. 20 d. Konaukos, Rodunės, Pariečės ir Barštų valsčiuose lenkai atiminėjo arklius ir karves nuo kai kurių nesuvokdomy partizanų kėto kraustosi gyventi į miestus ir miestelius.

—Liepą kariais dalijama žemė atinama paprastai iš stačiatikių dvasiškų, kuriems paliekama po 45 margus. Lenkų kunigai slengiasi patys savo dvarus parduoti. Pirkti galima neapribota dešimtinių skaičių, bet tik „katalikai“ ir mokėti tenka po 125 – 250 tūkstančių l. m., margui.

—Liepos m. 19 d. Nesvižiuje sušaudyta 4 partizanai įtariamieji už priklausimą atamano čorto buriui. Du partizanai nuteisti po 12 metų sunkių darbų. Pabėgusieji iš lenkų arešto partizanai pasakoja, kad lenkai klausinėja, ar organizuoja kas partizanų būrius šioj pusėj neitradinės juostos. koks jų skaičius ir kiek kariuomenės.

E. GARDINAS. — Prieš lenkų kolonistus. Kai kuriose vietose gaudyti partizanų padeda seni dvarininkai ir lenkų šlėktos. Už tai labai dažnai pasikartoja įmirusių kaimiečių puolimai ant lenkų administracijos ir dvarų. Toks užpuolimas neseniai padarytas Ščiūno valsčiuje Dzekonskio dvare, kur apgyvendinta 20 naujakurių ir apsisitojės Generalinio štabo defenzivos seržantas. Netikėtai partizanų pasirodymu naujakuriai buvo nepaprastai įgaidinti ir perspėti, jei neišsikraustysiąs geruoju, tai bus visi išmušti. Įsibrovę į seržanto, butą, partizanai paėmė du šautuvus, revolverį ir lenkišką kardą. Vienas sukilėlių vadas Grany turi suorganizuoti iš gudy stačiatikių su viršum 200 ginkluotų dar gi kuklosvaldžiais partizanų, pasirengusių žygiams prieš lenkus.

—Liepos mėn. 20 d. Konaukos, Rodunės, Pariečės ir Barštų valsčiuose lenkai atiminėjo arklius ir karves nuo kai kurių nesuvokdomy partizanų kėto kraustosi gyventi į miestus ir miestelius.

—Liepą kariais dalijama žemė atinama paprastai iš stačiatikių dvasiškų, kuriems paliekama po 45 margus. Lenkų kunigai slengiasi patys savo dvarus parduoti. Pirkti galima neapribota dešimtinių skaičių, bet tik „katalikai“ ir mokėti tenka po 125 – 250 tūkstančių l. m., margui.

—Liepos m. 19 d. Nesvižiuje sušaudyta 4 partizanai įtariamieji už priklausimą atamano čorto buriui. Du partizanai nuteisti po 12 metų sunkių darbų. Pabėgusieji iš lenkų arešto partizanai pasakoja, kad lenkai klausinėja, ar organizuoja kas partizanų būrius šioj pusėj neitradinės juostos. koks jų skaičius ir kiek kariuomenės.

E. GARDINAS. — Prieš lenkų kolonistus. Kai kuriose vietose gaudyti partizanų padeda seni dvarininkai ir lenkų šlėktos. Už tai labai dažnai pasikartoja įmirusių kaimiečių puolimai ant lenkų administracijos ir dvarų. Toks užpuolimas neseniai padarytas Ščiūno valsčiuje Dzekonskio dvare, kur apgyvendinta 20 naujakurių ir apsisitojės Generalinio štabo defenzivos seržantas. Netikėtai partizanų pasirodymu naujakuriai buvo nepaprastai įgaidinti ir perspėti, jei neišsikraustysiąs geruoju, tai bus visi išmušti. Įsibrovę į seržanto, butą, partizanai paėmė du šautuvus, revolverį ir lenkišką kardą. Vienas sukilėlių vadas Grany turi suorganizuoti iš gudy stačiatikių su viršum 200 ginkluotų dar gi kuklosvaldžiais partizanų, pasirengusių žygiams prieš lenkus.

—Liepos mėn. 20 d. Konaukos, Rodunės, Pariečės ir Barštų valsčiuose lenkai atiminėjo arklius ir karves nuo kai kurių nesuvokdomy partizanų kėto kraustosi gyventi į miestus ir miestelius.

—Liepą kariais dalijama žemė atinama paprastai iš stačiatikių dvasiškų, kuriems paliekama po 45 margus. Lenkų kunigai slengiasi patys savo dvarus parduoti. Pirkti galima neapribota dešimtinių skaičių, bet tik „katalikai“ ir mokėti tenka po 125 – 250 tūkstančių l. m., margui.

—Liepos m. 19 d. Nesvižiuje sušaudyta 4 partizanai įtariamieji už priklausimą atamano čorto buriui. Du partizanai nuteisti po 12 metų sunkių darbų. Pabėgusieji iš lenkų arešto partizanai pasakoja, kad lenkai klausinėja, ar organizuoja kas partizanų būrius šioj pusėj neitradinės juostos. koks jų skaičius ir kiek kariuomenės.

E. GARDINAS. — Prieš lenkų kolonistus. Kai kuriose vietose gaudyti partizanų padeda seni dvarininkai ir lenkų šlėktos. Už tai labai dažnai pasikartoja įmirusių kaimiečių puolimai ant lenkų administracijos ir dvarų. Toks užpuolimas neseniai padarytas Ščiūno valsčiuje Dzekonskio dvare, kur apgyvendinta 20 naujakurių ir apsisitojės Generalinio štabo defenzivos seržantas. Netikėtai partizanų pasirodymu naujakuriai buvo nepaprastai įgaidinti ir perspėti, jei neišsikraustysiąs geruoju, tai bus visi išmušti. Įsibrovę į seržanto, butą, partizanai paėmė du šautuvus, revolverį ir lenkišką kardą.

Iš Mokslo Srities

PROF. J. VAGNER.

Pasakojimai apie vandenį.

Vertė K. Baronas.

(Tęsinys)

Žmogui darosi klaiku, kada jis pirmą kartą įeina į didelę olą. Čia viskas nauja jam ir viskos išrodo nepaprasta. Turtas, bet todėl prietaringi žmonės ir bijosi olo, o Krymo totoriai mano, kad olo gilumose gyvena pikta dvasia „šaitanas.“ Visi garsai, kurie garsai ant žemės taip pripratome, nepasiekia olo gilumos. Reikia biskuti praeiti požeminiam koridoriui, padaryti du-tris pasisukimus — ir jau ne vienas žemės garsas nebeatskirs prie ausies. Ir toji nepriprastoji mums tyloji girdisi retkarčiais tai šaršas, tai kurtas garsai krintančių vandens lašų nuo olos skliautų. Tuk-tuk!... Tuk-tuk!... Ir lašėjimas ir žmogaus balsas šiuose požeminiuose koridoriuose skamba kaip tai ypatingai, ne taip kaip ant žemės. Nejudantis oras pilnas drėgmės. Jis nesidaro šaltesnis žiema, nesidaro šiltesnis ir vasara; šaltis ir šiluma nepasiekia olos gilumos.

Kad padarius pilnesnį jausmą, kurį žmogus jaučia oloje, reikia kartą užgesinti šviesas ir keletą minučių pastovėti tyloje, nesijudinant. Aš atsimenu, kaip klaiku man buvo toje visiškoje tamsoje. Kokiu bejėgiu ir vienu pajaučiau aš save tarp klaidos tylos ir kaip tolimu pasirodė man visų pasaulis! Už tai kaip gražios tos požeminės galerijos, jei jas apšviesti stipria begaline ugny.

XIII. Apie tarpinimą vandenį įvairių medžiagų ir apie kristalus.

Kaip cukrus, taip ir daugelis kitų kietų medžiagų gali vandenį pasileisti. Jos, taip sakant, „tirpsta“ vandenį. Skirtumas, vienok, yra tame, kad niekios medžiagos tirpsta geriau ir daugiau, kitos gi blogiau ir mažiau. Jeigu į vandens stiklą dėti žiupsnelį po žiupsnelio druskos, tai greitai druska pradės sunkiau tirpti. Paskui ji visai sustos tirpus, nežinot kiek jos nemišytumėt vandenį. Jus jau žinote, kad tam tikroje kiekybėje oro gali sutilti tik tam tikra kiekybė vandens garų. Taip jau ir stiklo vandens gali ištirti tik tam tikras daugis paprastos druskos.

Yra vienkokių kietų medžiagų, kurių vandenį gali sutirpti kiek tinkama. Pavyzdžiui, kiek jos nedėtumėt į vandens stiklą paprastos želatinos, ji vis tirps. Pabandykite prirengti dviejose stikluose du tarpinū: viename ištirpintą virtuvės druską, o kitame — želatiną. Palikite tuos du stiklus stovėti kambarėje ne uždengtus. Už dienos ar dviejų jos pamatysite, kad dalis vandens stikluose išdžiūvo: vandens pasidarė mažiau. Jeigu druskos tarpinis buvo stiprus, tai ant stiklo dugno jos pamatysite baltas krupeles. Atidžiai prisžiūrint joms nesunku patėmyti, kad jos susidėdė iš mažųjų teisingų kubikų. Tai niekas kitas, kaip virtuvės druska, išsiskirusi iš tarpinio pavidalo tokių teisingų figūrų. Ji išsiskyrė todėl, kad vanduo išdžiūvo. Jeigu stiklą su druskos tarpiniu palikus stovėti ne uždengtą, tai pamatysite visas vandens išseks. Visa druska, kuri pirmiau jame buvo ištirpinta, pasiliks ant stiklo dugno pavidale kubikų.

Ne taip pasidarys su želatinos tarpiniu. Kiek ne džiūtu vanduo, želatina neišsiskirs iš jo atskirais šmolais. Tik jos tarpinis darysis tirštesnis. Jis

išpradžiū pasidarys tirštas kaip medus ar sirupas, paskui už kiek laiko pavirs į drebančius, o kada visas vanduo išdžiū, tai ant dugno pasiliks vienas sluogsnis želatinos.

Išsiskyrė iš tarpinio druskos kruopelės, kol jos yra mažos, visos turi vienokią formą. Jas vadina „kristalais.“

Ne tik druska, bet ir labai daug kitų tirpstančių vandenį kietų medžiagų džiūstant vandeniui išsiskiria pavidale kristalų. Vienok forma įvairių medžiagų kristalų yra ne vienoki. Pabandykite prirengti keletą įvairių medžiagų tvirtų tarpinų: sakysim — tarpinius salietros, alūno ir sodos. Palyginkite jų visų kristalus, kurie pradės išsiskirti iš tarpinių vandeniu džiūstant. Jus pamatysite, kad jie ne vienoki.

Jeigu jus pabandykite padaryti stiprius tarpinius iš įvairių medžiagų, tai pamatysite, kad ne visos medžiagos tirpsta vandenį vienokiai lengvai. Jeigu jus paimsite del kiekvienos tu medžiagų lygų daugį vandens, tai pamatysite, kad del tvirtų tarpinių reikia imti įvairų daugį medžiagų. Taip, pavyzdžiui, del kambario vandens jums prireiks imti salietros du syk daugiau, negu alūno, o verdamosios druskos biskį daugiau, negu salietros.

Jus jau žinote, kad šaltas ir šiltas vanduo tarpina vienos ir tos pačios medžiagos nevienoki daugį ir patįs ne kartą patėmijote, kad cukrus karštoje

arboje tirpsta geriau, negu šaltoje. Padarykite toki bandymą: prirengkite vėl stiprų alūno tarpinį, bet ne šaltame, o karšame vandenį. Kad jis greičiau sutirptų, sutrinkite alūną piestoje. Jums prisieis supilti labai daug alūno, kad padarius tvirtą jų tarpinį karšame vandenį. Bet štai tarpinis jau prirengtas. Dabar pabandykite tarpinio stiklą į puoduką su šaltu vandeniu ir maišykite jį šaukštu. Kaip tik vanduo stiklo pradės užtektinai atvėsti, jus pamatysite, kaip pradės greitai darytis drumzlė. Tos drumzlės yra ne kas kita, kaip daugybė alūno mažyčių kristalų. Kol vanduo buvo karštas, jie buvo ištirpę; kada jis atvėso, jie išsiskyrė iš jo, kadangi šaltame vandenį alūno daug mažiau ištirpsta, negu karšame. Jeigu jus karštas tarpinis buvo užtektinai stiprus, tai atvėstant iš jo išsiskirs taip daug alūno kristalų, kad jis pasidarys panašus į skystą košę. Ir suprantama: verdančiame vandenį alūno ištirpsta 20 kartų daugiau, negu drungname vandenį. Kiekvieniame svare verdančio vandens ištirpsta apie tris ir pusę svaro alūno. Todėl ant stiklo verdančio vandens reikia imti stipriam tarpiniui du stiklo alūno.

Verdami druska tirpsta beveik vienodai kaip šiltame, taip ir šaltame vandenį. Ant 100 svarų drungno vandens galima ištirpinti 36 svarus druskos, o 100 svarų verdančio vandens — apie 40 svarų.

Reikia, vanduo, nors ir tarpina labai daug medžiagų, bet ne vienokiai gerai. Suprantama, jus žinote, kad yra daug kietų medžiagų, kurios vandenį visai netirpsta. Pavyzdžiui, varis, daugelis akmenų. Bet yra ir tokios medžiagos, kurios tik rodo netirpstančiomis vandenį, bet ištirpų gi

jų, nors ir nedaug, bet visgi ištirpsta.

Gana tankiai žemėje randama vienas gana gražus mineralas, vadinamas gipsu. Iš jo padaro tą baltą „alebastrą“, iš kurio lipina įvairius daiktus. Jeigu jus gipso šmolėli sutrinkite į miltelius ir supilsite juos į vandens stiklą, tai kiek ne maišytumėt vandenį, jus nepatėmysite, kad jis tirptų. Vienok nors ir nedaug, jis visgi tirpsta. Kad patikrinti tai, reikia išskirti vandenį, kuriame jus maišėte gipso miltelius; paskui reikia pridėti iškoštą baltą vandenį spirito, tada vanduo pasidarys drumstas, kadangi jame buvo gipso, kuris visai netirpsta spirite. Tas gipsas dabar išsiskyrė iš tarpinio pavidale grumzlių.

XIV. Kaip gauti visai tyrą, be jokių priemaišų vandenį.

Po to, ką mes patyrėm, jus lengvai suprasite kodėl niekur, nė upėje, nė šaltiniuose nėra visai tyro, be jokių priemaišų vandens.

Kad gautų visai tyrą vandenį, jį pirmiausia paverčia į garą, paskui surenka vandens garus ir atšaldymu juos paverčia vėl į vandenį. Tokis vandens valymo būdas vadinasi „distiliavimu.“ Distiliuoti galima ne tik vandenį, bet ir įvai-

rius kitus skysčius. Galima distiliuoti dagi ir kietas medžiagas, kurios kaitinant, nesimaišydamos, darosi skystos. Distiliavimui vandens lengviausias ir paprasčiausias yra šis būdas: vieną apskritą bonkų vandenį šildo lempte; jis verda ir pavirsta į garą; vandens garai išėina iš bonkos ir stiklinę triubelę ir pereina kiton bonkon. Ta kita bonka yra pastatyta į sudyną su sniegu. Čia vandens garai atšals ir vėl pavirs į skystą vandenį.

(Bus daugiau)

Lifebuoy oda juokiasi iš saulės, vėjo, dulkių ir sunkaus darbo.

Pabudink savo odą!

LIETUVON

(PER ANGLIJĄ)
CANADIAN PACIFIC

Dideliais, smalkiais laivais. Išplaukia kasdien ar panašiai į arba iš Hamburgo, Southamptono, Antverpo, Cherbouro ir Liverpolio.

Artima sąjunga į Danziją ir Piliavą. Be sugaišimo ar kokio nesmagumo. Keleiviai gali aplieisti Chicago tik dvieji dienos pirm laivo išplaukimu. Kuomet laivas išplaukia iš Quebec, keleiviniai priėmimo išplaukimo rytą, tiesiai prie laivo šono — NEI PAVELUOSIT, — NEI VIESBUCIO ISLAIDOS. Visi 3-ios klasės keleiviniai turi lovas uždarytuose kambariuose po 2, 4 ir 6 ypatoms. Platesnių žinių kreipkitės prie laivakorėjų agento arba prie

R. S. Elworthy, G. A.,
10 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Kodel per „Naujienas“

Su kiekviena diena vis didesnis žmonių skaičius siunčia pinigus Lietuvon per Naujienas. Tai yra todėl,

- 1) kad Naujienų vedėjai yra žmonės, kurie užsiėmė didžiausio pasitikėjimo,
- 2) kad Naujienos parodė didžiausią gabumą atlikti reikalus kuogeriausia ir kuogrečiausia, — taip kaip niekas kitas negali;
- 3) kad kiekvieną pinigų siuntinį (parlaidą) Naujienų Pinigų Siuntimo Skyrius leidžia Lietuvon ne vėliau kaip ant rytojaus po pinigų priėmimo;
- 4) kad Naujienų čekiai ir perlaidos apmokama Lietuvoje iki paskutinio skatiko, kada jie mainomi Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banko ar jo skyriuose;
- 5) kad Naujienų siunčiamus pinigus Lietuvoje išmoka tuojau, kaip tik pinigų priėmėjas atsiliepa į Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banko pranešimą, kad pinigai atėjo, arba pats kreipiasi į banką, paduodamas Naujienų kvito numerį.

Lietuvos žmonės prašo Amerikiečių siųsti pinigus Lietuvon tikrai per Naujienas, o Lietuvos bankai tai pataria.

Per Naujienas galite siųsti pinigus ir į lenkų užimtą Vilniaus guberniją, o taip jau ir į visus kitus svieto kraštus.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

NAUJIEŲ PINIGŲ SIUNTIMO SKYRIAI CHICAGOJE

BRIDGEPORTO SKYRIUS	Tel. Boulevard 9663
3240 So. Halsted St.	
TOWN OF LAKE SKYRIUS	Tel. Boulevard 6672
1614 West 46th Street	
BRIGHTON PARK SKYRIUS	Tel. Lafayette 7674
4138 Archer Ave.	
WEST PULLMANO SKYRIUS	Tel. Pullman 0169
523 West 120th St.	
ROSELANDO SKYRIUS	Tel. Pullman 6659
233 East 115th St.	

O nelaimė! Yra daug žmonių, kurie juoksis iš tavo sielvarto! Tačiau geras drangas patars naudoti

Ruffles

pleiskant mirtinajį priešą. Suvilginkite Ruffles savo galvos odą kasdien per kokią savaitę laiko ir pleiskanos tojaus pranyks. Naudokite Ruffles molatės ir po to, ir tuo būdu užlaikykite savo galvos odą švaria ir sveika ir savo plaukus gražiais ir žvilgančiais.

Kaina 65c. aptiekose, arba prisiųskite 75c. tiesiai į laboratoriją.
F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

Dr. I. E. MAKARAS

Lietuvys gydytojas ir Chirurgas.
10900 Michigan Ave.,
Roseland, Ill.
Tel. Pullman 0342 ir Pullman 0349
Val. 10—12 ryte ir 7 iki 9 vakare.

Kur seniausia, Ten geriausia.

SENIAUSIA Agentūra VIENYBE

Parduoda laivakortes ant visų parankiausių Linių į Lietuvą ir iš Lietuvos arba ir visur kitur per Antverpą, Rotterdamą, Bremėnį, Hamburgą, Liepą, Karaliaučius ir kitus portus į Eidskūnus ir į patį Kauną, taip pat ir iš Lietuvos.

Pinigus siunčia į Lietuvą ir visur pigiausiu kursu; už juos garantuoja, kad — ypač Lietuvoje — pinigai bus greitai ir parankiai išmokami artimiausioje vietoje nuo priėmimo gyvenimo.

Pinigus į Lietuvą siunčia telegramu. Amerikos pinigus maino ant visų šalių pinigų.

„VIENYBES“ SPAUSTUVĖ

Visokius spaudos darbus atlieka greitai, pigiai ir gražiai.

Spausdina konstitucijas, knygas, laisvoms popierams, plakatus, vizitines kortele, balams tiketus ir tt.

„VIENYBĖ“

FINA DU-KART SAVAITEJE

Spausdina geriausias raštus, vėliausias žinias iš Lietuvos ir visur ir turi juokų skyrį

AMERIKOJE \$3.50 MET. LIETUVOJE 4.50

Pirkite „Vienybės“ Bendrovės šėrus. Dividendai mokami. Ateityje bus didelis pelnas.

Vienas šėras \$10.

Užlaiko didelį knygyną, kur galima gauti visokių knygų.

Reikalaukite platesnių informacijų apie viską, rašykite mums laisvus, reikalaukite mūsų piniginio kurso ir knygų katalogo.

Su visokiais reikalais kreipkitės šiuo adresu:

LITHUANIAN VIENYBE PUBL. Co.
193 Grand St. B
Brooklyn, N. Y.

Kur vienybė, Ten galybė.

K. GUGIS

ADVOKATAS
Miesto ofisai
127 N. Dearborn St., Room 1111-13
Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6
Gyvenimo vieta:
3323 So. Halsted St.
Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiekvieną vakarą, išskyrus utarninką ir ketvergą. Nedėlionis nuo 9 iki 12 ryto.

JOHN KUCHINSKAS

LIETUVIS ADVOKATAS
2201 W. 22nd St., kėrtė Leavitt St.
Telephone Canal 2562
Valandos: 4 iki 6 po pietų, ir nuo 7 iki 9 vakarų.

Veda visokias bylas visuose teismuose. Ekzaminavo Abstraktus ir padirba visokius Dokumentus, pekaui arba pardodant Lotus, Natus, Farmas ir Biznius. Skolina Pinigus ant pirmo morgės ant lengvų išlygų.

Tel. Randolph 4768

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisai vidurmiestij.
ASSOCIATION BLDG.
19 So. La Salle St.
Room 1303
Valandos: 9 ryto, iki 5 po pietų
Namų Tel.: Hyde Park 3395

V. W. RUTKAUSKAS

Advokatas
29 So. La Salle St. Room 536
Tel.: Central 6390
Val. 812 W. 33 St. Chicago.
Tel. Yards 4681

Tel. Haymarket 3669

JOSEPH W. GRIGAL
Lietuvis Advokatas
Kambaris 306, Home Bank Bldg.,
Kamp. Milwaukee ir Ashland Aves
Ofiso val.: nuo 9 iki 6 ir nuo 7 iki 9 vakare.

S. W. BANES

ADVOKATAS
Val.: 9 A. M. iki 5 P. M.
1311 Recter Building
79 West Monroe Street, Chicago.
Phone Central 2560
Rez. 3203 So. Halsted St.
Yards 1015. Val.: 6 iki 9 val.

Tel. Lafayette 4223

Plumbing, Heating
Kaipo Lietuvis, lietuviams visados patarnauju kuogeriausiai.
M. YUSKA,
3228 W. 38th St., Chicago, Ill.

A. MASALSKIS

Graborius

Atliekame darbą kuopiglausiai. Mažus grabus turime nuo \$3 ir augščiau, didelius nuo \$25 ir augščiau. Taip pat turime geras automobilius del krikštyrų ir tt. Reikale kreipkitės
3307 Auburn Ave.
Tel. Boulevard 4139

Phone Monroe 4680

North American
Accordion Mfg. Co.

Išdirbėjai geriausių ir lengviausių armonikų, pianų ir kitų instrumentų. Mūsų armonikos yra gvarantuotos.

Mes mainome senas armonikas ir darome naujas.
924-26 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

DABAR LAIKAS PIRKTI

Siutai su 2 kelinėmis \$13.50 ir aukščiau. Overkotai \$12.50 ir aukščiau. Šitie yra suaugusių ir jaunų vyrų siutai ir overkotai; turime visokio dydžio, petrinų ir stiliaus. Pirkite overkotas dabar, tai sutaupsite pusę pinigų.

Jaunų ir suaugusių vyrų kelines po \$2.50 ir aukščiau. Atdara vakarais iki 8 val. Nedėlionis iki 4 po pietų.

S. GORDON,
1401 So. Halsted St.,
739 W. 14 St.

SLAPTYBIŲ KATALOGAS

Norinti parsitraukti Slaptybių Katalogą prisiųskite 10 centų stampos. Taipgi parašykite savo aiškų antraštę. — Jūsų reikalavimas bus į trumpą lauką išpildytas.
W. MISEVICH,
4630 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Ar socializmas yra neišvengiamas?

August Glaessens.
(Tęsinys)

Viso karas lėšavo apie 186 bilionus. ("Busimas Karas"). Žmonių nukauta apie 10 milijonų. Skaitant mažai, užmūšyti vienas žmogus atsiėjo daugiau kaip \$10,000.00, beveik tiek, kiek vidutinė šeima atsielina išteklių išlaikyti per penkis metus.

Pasaulinis karas pamokino mus, kad daugiau kaip 60 milijonų žmonių, turėdami pagalbos po 200 milijonų dolerių į dieną gali žudyti vieni kitus ir naikinti miestus ir šalis per ketverius su berlainiu metus. Jis pamokino mus pasilikusią žmonių dalį, kad pasilikusieji namie su stebuklingu naujovinių mašinų pagalba gali pagaminti turty ne tik savo pačių reikalus, o ir begalę karo daiktų. Ir užviršinimui to visko — dešimtis tūkstančių naujų milijonų priversti!

Gėda tau nežinoti, tu neįtikinamasai Tamai. Tu, kuris bijai priimti socializmo pranašavimą, kad mokslą, sistemą ir lygybę pritaikius prie paskaidos stygio ir skurdo smėkla galima visai pašalinti iš žmonių tarpo.

Gi net toks bukaprotis kaip New Yorko Times laikraščio redaktorius rašė rugp. 8 d., 1918 m.:

"Niekomet nebuvo tikėtai o dar mažiau buvo numanyta, koks neapsakomas yra pajėgumas gaminti daiktus naujovinių kiekibynio gaminimo būdais. Jei kapitalistai su darbininkais veikty išvien tolygiu uolumu taikos metu, tai skurdas galima būtų pašalinti nuo žemės. Jei, vietoj gaminimo baidos daugybės naiki pūmo įrankių, būtų gaminami daiktai vartojimui, tai pasidarytų padalomsis daiktų antviršis didumu tolygus netikėtoms karo išlaidoms. Nelaimė yra su dabartiniais ir busimais atlyginimais. Dabar jie suteikia budą jungtinėmis pastangomis sumušti vokiečių suokalbį prieš pasaulinę laisvę. Kaipgi kitaip Vokietiją galima būtų sumušti? Ateičiai ji teikia vilčių, kad dabar išmokoji pamoka nebus užmiršta ir kad per intensyvių kapitalo, darbininkų ir mašinų darbą našta galima yra sumažinti greičiau negu tas atrodė esant galimui ir pasiekti tas gausos palaiminimas, kuris kitaip būtų nepasiekiamas.

"Nėra pasaulyje nei vienos didesnės šalies, kuriai šitie žodžiai netiktų; ir ypatingai jie tinka mūsų šaliai."

Atmetus tokius begalo juokingus posakius, kaip "jei kapitalistai ir darbininkai veikty išvieno," "Vokiečių suokalbis," "pasaulio laisvė" ir "intensyvus kapitalo darbas," tenka pripažinti, kad augščiau priverstoji ištrauka iš Times laikraščio redaktoriaus plunksnos rašto yra gilus pranašavimas padarytas nepaprastai nepaisomaj valandoj.

Taip, "išmokoji pamoka nebus užmiršta." Palikite ją socialistams. Kada mums pavyks, o mums pavyks, parodyti didžiosioms minioms stebuklingi pragumai, kuriuos žada visai žmonių naujovinė pramonė, tai mes tuojaus įgysim mes jėgos įvesti šviesesnį skyrų žmonių metraščiuose.

III

Kita pasaulinio karo pamoka.

Socializmas eina prie to idealo, kad žmogus turi dirbti tam, kad gyventi. Prie kapitalizmo žmogus gyvena tam, kad dirbti. Ar tik tam mes auginame ir laikome arklius? Jie taipgi gyvena tam, kad dirbti.

Mašinos, kaip mums sako, yra darbo užvaduotojas. Bet mašinos retai užvaduoja darbą darbininkams ir darbininkams. Labai dažnai jos pavaduoja juos. Jos išmeta juos iš darbo. Mašinos užima darbininkų vietas ir todėl verslininkai sveikina jų išradimą.

Socializmas tvirtina, kad mašinos, naujovinė pramonė ir išgalėjimas turėtų turėti išliuosuojamąjį uždavinį. Logiškai priežastis mašinoms įvesti, darbu skaidyti ir išgalėjimo budams pritaikyti prie daiktų pagaminimo turėtų būti greitas darbo valandų mažinimas. Apie tos pasiekties galimumą daugelis ekonomininkų pranašavo, kad darbo valandos net prie dabartinės pramonės sistemos galima būtų sumažinti iki keturių valandų į dieną. Kaikurie gi raštininkai nuėjo net toliau.

Kad pamačius kaip šitie tarytum nepamatuoti pranašavimai yra sveikai apgalvoti, pažūrėkime į kitą pasaulinio karo pamoką.

Jungtinės Valstijos karo metu savo armijoje ir laivyno turėjo suvirš keturis milijonus vyrų. Šitie vyrai buvo paimti nuo vaisingo darbo ir varu tapo priversti nedirbti. Jie tapo paimti iš laukų, kasyklų, nuo gelžkelių, iš dirbtuvių, gamyklų, pirklinių ir prekybinių įstaigų. Jie buvo daugiau negu bedarbiai, nes jie ne tik paliovė gaminti daiktus, bet dar buvo panaudojami veikmingam nuosavybės ir gyvasties naikinimo darbu.

Kaikurie ekonomininkai apskaitė, kad aprūpinimui kiekvieno kareivio, jureivio ir jurininko karo lauke gyvenimo reikmenimis, šoviniams ir įvairiais skaitlingais naikinimo rankiais reikėjo mažesniais šėsiu darbininkų darbo. Geram argumentui ar pavyžiui dažnai pakenkia perdėjimas. Begalo geriau yra, paduodant svarbų faktą, sumažinti jo proporciją ir lėtai pratyti atsižvelgimo į jį. Ypatinai imant pavyzdį iš milžinis o sušūrimo, kuris neseniai anklino Europą. Jo proporcijos tokios gausios ir jo budas oks begaliniai platus, kad lengva yra nesiųskytis su jo melžiaga paviršiams.

Taigi mažai sakysim, kad rys žmonės buvo užimti aprūpinimu kiekvieno kovojančio vyro šoviniams. Tas padarė tylyliką milijonų darbininkų gamintojų šovinius. Prie šių dvylikos milijonų pridėjus keturis milijonus vyrų po ginklu gauname mažą skaitinęj šėiolikos milijonų žmonių pamtų nuo normalės raišios ganybos eigos ir visais praktikos tikslais laikomų be darbo per laugiau kaip pusantų metų.

Bet Jungtinės Valstijos, ypatingai šitoj prasmėj, vaidino ik mažesnį vaidmenį pasauliame kare. Vėlus mūsų įstojimas, palyginti trumpas mūsų laivyvimas ir mažas vyrų kaikius kovos lauke padaro Jungtinės Valstijos gana silpų pavyzdžių tam nuvietimui, turį mes norime duoti.

Atsiminkime tas baisias jėgas, kurias panaudojo didžiosios Europos šalys paskutiniam kare ir jų baisias daugybes karo daiktų darbininkų. Atsiminkime taipgi tą, kad lidesnė šitų šalių dalis buvo užimtos per ketverius su berlainiu karo metų. Anglija, Vokietija, Francija, Austro-Vengrija ir Italija kiekviena turėjo po ginklu nuo penkių iki aštuonių milijonų vyrų. Padauginkime šitą skaitmenį iš didžiulio kiekvienos šitų šalių karo daiktų darbininkų skaičiaus ir gausime, mažai skaitant, nuo penkiolikos iki dvidešimties keturių milijonų darbininkų, kurie buvo atskirti nuo turty gaminimo.

Pasakius, kad šešiasdešimtis milijonų žmonių tik kovojojančiose šalyse buvo aktualiai užimti didžiūju pasauliniu karu,

bus labai kuklus skaitmuo! Čia yra nuostabus įrodymas žmogaus gaminamųjų jėgų ir naujovinės pramonės stebuklingumo. Mažiausiai šešios dešimtis milijonų darbininkų ir darbininkų galima pašalinti nuo dalyvavimo darbe ant laukų ir gelžkelių, kasyklose, dirbtuvėse, gamyklose ir prekybos įstaigose ketverių su berlainiu metų laikui. Šešiasdešimtis milijonų paimta nuo normalio užsiėmimo darbu ir suvaryta karui į nasrus. Per ketverius su berlainiu metų jie užsiėmė tik karui daiktų dirbimu ir panaudojimu ty daiktų nuosavybei naikinti ir žmones žudyti ir žėisti. Taigi, naujovinė pramonė gali paleisti šešiasdešimtis milijonų savo darbininkų tokioms baidioms ir prageištingoms keturių su berlainiu metų atostogoms. (Bus daugiau)

KORESPONDENCIJOS

AKRON, OHIO.

Rugpjūčio 6 dieną Akrono lietuviai turėjo bendrą apvaikščiojimą, parengtą su tikslu išreikšti savo džiaugsmą ir padėką Suvietytų Valstijų valdžiai už pripažinimą Lietuvos de jure pripažinimą. Tame apvaikščiojime buvo priimti sekami pareiškimai:

Jo Ekselencijai L. St. Seimo Prezidentui A. Stulginskiui, Kaune. Gėrb. Pone Prezident!

Mes, Akrono ir apylinkės lietuviai, šiandien iškilmingai ir skaitlingai apvaikščiodami Suvietytų Amerikos Valstijų Lietuvos de jure pripažinimą, sveikiname Lietuvos St. Seimą, jo prezidentą, Lietuvos kariuomenę ir Lietuvos Šaulių organizaciją!

Su didžia pagarba,

Akrono ir apylinkės lietuvių įgaliotos komisijos nariai:
S. J. Rodavičia,
Tamošius Martševičia,
Stanislovas Januškevičia.

Jo Ekselencijai L. St. Seimo Prezidentui A. Stulginskiui, Kaune. Pareiškimas.

Gėrb. Pone Prezident! Mes, Akrono ir apylinkės lietuviai, skaitlingai apie 3,000 žmonių, įvairių srovių, partijų bei pažiūrų, tikrai ištyrėme ir pilnai persitikrinome, kad:

1) Lietuvos atstovas p. V. Čarneckis nėra apsipažinęs nei su politika, nei su diplomatija.

2) P-as V. Čarneckis yra žmogus netaktiškas ir negabus.

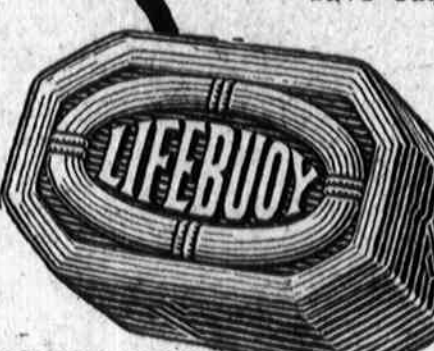
3) P-as V. Čarneckis apsisitęs Bielskiu, Mastausku, kun. F. Kemėšiu ir kitais, visiems Amerikos lietuviams gerai žinomais demagogais bei nepadoriais šmugelinkais ir jų algomis bei kelionėms aikvodomis pinigų sumas iš Lietuvos atstovybės išdo, p. V. Čarneckis visai neteko Amerikos lietuvių visuomenės užsitikėjimo, delei ko tapo sustabdytas L. bonų pirkimas ir kitoniška Lietuvai parama.

Todel mūsų tėvynės Lietuvos gerovės delei esame pasiryžę vėl pradėti pirkti L. pasukolos bonus, aukoti ir dirbti taip greit, kaip greit gerbiama Lietuvos respublikos valdžia atšauks iš atstovybės p. V. Čarneckį ir prisiųs Amerikon tinkamą atstovą, kurs iš L. atstovybės kuogreičiausiai prashedintų visus demagogus-šmugelinkus.

Su didžia pagarba, Akrono ir apylinkės lietuvių įgaliotos komisijos nariai:
S. J. Rodavičia,
Tamošius Martševičia,
Stanislovas Januškevičia.

Lifebuoy PADA-RO prastą odą gražiausia. Lifebuoy PALAI KYS odos grožį.

Pabudink savo odą!

SVEIKATOS muilas

TEISINGAS PATARNAVIMAS Pritaikau akinus, sudužusius stiklus ir sulaužytus rėmus sutaisau į trumpą laiką. užtikrinu visiems, kad gausite kuonogeriausią patarnavimą ir užganėdinimą. Vientėlis lietuvis (Optometrist) akių daktaras ant Bridgeporto. DR. SERNER, (SERNAS) 3315 So. Halsted St., Chicago. Val. 6 iki 9 vakare, ned. 10 iki 1

DETROIT, MICHIGAN West 1394 Heml. 6678 WM. J. STOLL CO., J. Balchunas pagalbininkas (arba asistentas) GRABORIUS 1029 — 25th St., 9509 Cardoni Detroit, Mich.

DR. F. MATULAITIS, 8709 Jos. Campan Av. DETROIT, MICH. Ofiso valandos: 1—3 diena 7—8 vakare. Tel. Market 6234, Market 4526

Generiškas Kontraktorius ir Budavotojas Juozas F. Daytonas Ofisas 312 Holden Bldg. Telp Main 3423, Hickory 6142 DETROIT, MICH.

Naujas laikraštis TELEGRAMAS yra mėnesinis ir ne perijodiškas, bepartyvis laikraštis, susidedantis iš 8 iki 32 pusl. Išeina pirmoj subatoj mėnesio ir ne perijodiškai kelis kartus per mėnesį, taip tankiai, kaip kada prisieina reikalus. Kaina yra 1 centas už kopiją; 25 centai per metus už visus numerius. Užsirašyk tuojau, prisiųsdamas paprastame laiške 25 cent., ar 25c vertės markių

Telegramas 666 W. 18th St., Chicago, Ill.

DR. W. YUSZKIEWICZ Gydo visokias ligas: galvos, akių, reumatizmą, paralyžių; taipgi kitas visokias gydau gantiskais budais. 1407 Milwaukee Ave. Tel. Humboldt 5849

Kenosha Lietuviai Dabar laikas siųsti pinigus Lietuvon

Mes siunčiame pinigus Lietuvon per didžiausias ir tvirčiausias pinigų siuntimo įstaigas pasauly: Naujienu Bendrovę ir Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banką. Pinigai yra išmokami greitai ir teisingai. Niekur negali but geriau. Taipgi parduodame laivakortes į Lietuvą ir iš Lietuvos — naudingas ir teisingas patarnavimas.

A. A. PAKŠYS 220 Milwaukee Ave., Kenosha, Wis.

PINIGAI iš WAUKEGANO LIETUVON Greitai, su pilnu užtikrinimu pinigų Lietuvon iš Waukegano pasiųsite per visiems Waukeganiečiams gerai žinomą apatieką — Brusevičiaus. Čia gausite ir patarimą visokiam reikale.

MRS. A. MICHNIEWICH AKUŠERKA 3101 So. Halsted St., kansas 31 gat. Telefonas Yards 1119

Baigusi Akušerijos kolegą; ilga praktikuoti Pensilvanijos hospitalis. Pasekmingai patarnauja ginekologijoje. Dėl la rodą vėlesios ligos ir kitokios reikalauos mo erimis ir merginoms.

DR. HERZMAN IS RUSIJOS Gera! Lietuviams žinomas per 15 metų kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris. Gydo aštrais ir chroniškais ligas: vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausias metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus. Ofisas ir Laboratorija: 1026 W. 18th St., netoli Fisk St. VALANDOS: Nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 8 val. vakarais. Dienomis: Cana! 8110 arba 857 Nakt. Drexel 958 Boulevard 4136 3313 So. Halsted St. Val.: 9—10 A. M. ir 8—9 val. vak.

FRANESIMAS Ofisas Dr. G. M. Glaser pereina į rankas žento ir partnerio Dr. Charles Segal. Visi senieji pacientai ir draugai aplaikys apžiūrėjimą ir gydymą kaip ir nuo paties DR. G. M. GLASER Ofisas: 3149 S. Morgan St., kertė 32 St. OFISO VALANDOS: Nuo 10 ryto iki 3 po pietų, 6—7 vakare. Nedėliomis nuo 10 — 2 po piet. Telephone Yards 687

DR. CHARLES SEGAL Praktikuoja 15 metai Ofisas 4729 So. Ashland Ave., 2 lubos Chicago, Illinois. Specialistas džiovo: Motorišku, Vyrišku ir Vaikų ligų OFISO VALANDOS: Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 5 val. po piet ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 val. ryte iki 1 val. po piet. Telefonas Drexel 2880

DR. C. Z. VEZELIS Lietuvių Dentistas 4712 South Ashland Ave. arti 47-to gatvės. Tel. Pullman 5432

A. SHUSHO AKUŠERKA Turiu patyrimą moterų ligose; rupestingai prižiūriu ligone ir kudių laike ligos. 10929 S. State St. Chicago, Ill.

MRS. M. WAITKIEWICZ (Banienė) Akušerka 3113 S. Halsted St. Tel. Blvd. 3138 Per 15 metų pasekmingo praktikavimo turiu patyrimo. Pasekmingai patarnauju prie girdymo Kiekvienare atitikime teikiu ypatingą riziūrėjimą. Godu moterims mroterimis ir merginoms veltui.

Jei abejojai akimis, pasiteirank Dr. A. R. BLUMENTHAL Optometrist Tel. BOU levard 6487 4649 S. Ashland Ave. Kansas 47-to gat. 2-roos lubos

DR. S. BIEŽIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS X-Spindulial Ofisas 2201 W. 22nd St., kansas 4 Leavitt St. Tel. Cana! 6222 Residencija 5114 W 42nd St. Tel. Lafayette 4222 Val. 1—4 ir 7—9 Ned. 10—12

The House of Greater Values J. Oppenheimer & Co. 47th and Ashland Ave.

Išpardavimas prasidės ketverge, rugp. 24, ir tęsis pėtnyčioj, rugp. 25 ir Subatoj rugpjūčio 26.

Išpardavimas Naujų Rudeninių Dresių

Nepaprastos Vertės!

Su puikiausiu išrodymu tinkančių rudeniui; mes tikime, kad šis naujų rudeninių dresių išpardavimas bus vienas iš labiau laukiamų! Pasekmingas pirknis daleidžia mums parduoti už pažymėtinai žemą kainą.

Vertės iki \$35 — Dabar

\$15

Dresės vėliausio modelio ant gatvės išėjimui, kelio, po pietei ir prie biznio dėvėjimui. Stailas atrodo bliuzės pavidalo: šonuose ir užpakaly drapes, tiesios linijos išvaizdos, juostelės ir kvodeliai etc. Visokios meros nuo 16 iki 46. Materijalos satin, canton crepe, canton crepe satin ir canton crepe kombinacijos, taipgi crepe de chine. Miera nuo 16 iki 46. Spalva juoda, navy, tan ir ruda.

Vienas iš Geriausių Naminių Gėrimu BAVARSKO MALT & HOPS WHOLESALE IR RETAIL 3238 South Halsted Street, Chicago, Ill.

Bavarsko malt extract geriausias maltas, ką išdirbam Suvietytose Valstijose, padaromus lengvai ir greit; pamokinimus kaip padaryt suteikiam veltui. Bavarsko reikalaukit pas savo bučerninką ar groserniką, pas kurį perkat didesnius orderius; pristatom į namus, taipgi siunčiam paštu ar expresu po visas Suvietytas Valstijas.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published Daily except Sunday by
The Lithuanian News Pub. Co., Inc.

Editor P. Grigaitis.

1739 South Halsted Street
Chicago, Illinois.
Telephone Roosevelt 8506Subscription Rates:
8.00 per year in Canada,
\$7.00 per year outside of Chicago,
\$8.00 per year in Chicago,
3c. per copy.Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.Naujienos eina kasdien, išskyrant
nedėlius. Leidžia Naujienu Ben-
drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8506.Užsimekėjimo kainos:
Chicagoje — paštui: \$8.00
Metams — 4.50
Pusei metų — 2.25
Trims mėnesiams — 1.75
Dviem mėnesiams — 1.50
Vienam mėnesiui — 1.00Chicagoje per neštotojus:
Viena kopija — 8c.
Savaitė — 18c.
Mėnesiai — 75c.Suvienuose Valstijose ne Chicagoje
paštui: \$7.00
Metams — 4.00
Pusei metų — 2.00
Trims mėnesiams — 1.50
Dviem mėnesiams — 1.50
Vienam mėnesiui — .75Lietuvon ir kitur užsienio:
(Atplėnta)
Metams — \$8.00
Pusei metų — 4.50
Trims mėnesiams — 2.25
Dviem mėnesiams — 1.50
Vienam mėnesiui — 1.00Seimo rinkimams
besiartinant.

Einaš Respublikos Prezi-
dento Pareigas, p. A. Stul-
ginskis, ir Ministrų Pirmi-
ninkas, E. Galvanauskas,
rugpjūčio 7 d. paskelbė rin-
kimus į Lietuvos Seimą. Jie
įvyks spalio mėnesio 10 ir 11
dienas, t. y. mažiau kaip už
dvių mėnesių nuo šios die-
nos.

„Naujiuose“ jau buvo ra-
šyta, kad Seimo rinkimai
veikiausiai įvyks spalio mė-
nės 10 ir 11 dienomis. Tai
turime pradėti darbą. Ame-
rikoje gyvenančių lietu-
vių darbininkų pareiga yra
pasirūpinti, kad mūsų drau-
gai Lietuvoje gautų kuodi-
žiausios paramos rinkimų
kova.

Matėme, kaip dirbo per
dvejus suviršum metus laiko
Steigiamasis Seimas. Žino-
me, kaip įsigalėjo liaudį,
rašydamos Žemės Reformos
įstatymą ir šalies konstitu-
ciją; ir žinome, ant ko puo-
la už tai atsakomybę. Taigi
turime sulig tuo ir pasielgti.
Remkime, kiek išgalėda-
mi, Lietuvos socialdemokra-
tus, kurie drąsiausiai ir nuo-

sakiausiai gynė žmonių rei-
kalus St. Seime, ir padėkime
jiems paliuosuoti Lietuvos
darbo liaudį nuo klerikalų
jungo!

Jieško streiklaui
Rusijoje.

Socialistų dienraštis „Mil-
waukee Leader“ paduoda
tokią žinią iš Kievo:

„Dešimtis dolerių die-
nai siuloma geležinkelio
darbininkams, kurie va-
žiuos į Ameriką: tokio tu-
rinio plakatai, su Penn-
sylvanija ir Canadian Paci-
fic geležinkelio vardais,
yra platinami čionai. Ame-
rikos oras puikus“, sako-
ma tuose plakatuose, „ir
Amerikos žmonės su
džiaugsmu priima dorus ir
stiprius Rusijos darbinin-
kus. Niekur pasaulyje dar-
bininkai negali surasti ge-
resnės progos pralobti.
Greitai kelionė yra užtik-
rinta.“

Kaip matome, Amerikos
geležinkelio kompanijos jie-
ko skėbų net kitoje dalyje
pasaulio. Keista tečiaus, kad
sovietų valdžia neužkerta
kelio tokių plakatų platin-
imui. Rusijos darbininkai
taip išbadė, kad Amerikos
doleriai gali juos įvesti į pa-
gundą.

Apžvalga

PRANAŠAS, KURIS NUOLA-
TOS KLUMPA.

„Laisvės“ Dėdėlė bausiu įm-
tiniu rašo apie Vienos interna-
cionalo „judošius ir prostitu-
tus“, tai yra apie Vokietijos ne-
prklausočius socialdemokra-
tus, apie Austrijos socialdemo-
kratus, apie Italijos socialistus
ir kitas kairiasias socialistas
partijas, kurios atsimeč nuo
Antrojo Internacionalo, bet ne-
prisidėjo prie Komunistų Inter-
nacionalo (arba pasitraukė iš
jo).

Tos partijos, mat, paskutiniu
laiku ėmė vis dažniau tartis su
Antrojo Internacionalo partijo-
mis ir yra rimto pamato spėsti,
kad jos neužilgo susivienys.
„Naujiuose“ buvo rašyta, kad
faktiniai tuodu internacionalo
(Antrasis ir Vienos) jau pradė-
jo vienyti, nes Amsterdamo jų
dvių valdybų laikė bendrą kon-
ferenciją (kartu su profesinių są-
jungų internacionalo valdyba) ir
įsteigė bendrą komisiją.

P-as Dėdėlė delei to labai py-
ksta ir kad kolajasi, tai net sie-
nos braska! Jo rašinyje mums

tečiaus yra įdomi štai kokia vie-
ta:

„Tiesa, vidurio (2½) Inter-
nacionalą galėtų sustiprinti
Italijos Socialistų Partija, bet
joje dabar visi galai įra; jos
atstovai Rymo seime, savo
daugumoje, jau spjovė į vidu-
rį ir, numetę šalin fygos la-
pą, parodė savo socialpatrio-
tinį nuogumą. Partijos cen-
tro komitetas suskilo pusiau-
pusė jo jau atvirai stoji už
tai, kad bendradarbiauti su
buržuazija. Du metai atgal,
Italijos Socialistų Partijoj di-
dėle didžiūma turėjo Serrati,
centrininkas. O dabar iš tos
jo didžiūmos tik mūlo burbu-
las teliko. Dabar Italijos So-
cialistų Partijoj vadovauja
Turati ir Modigliani, kuriuodu
yra šalininkai Antrojo Inter-
nacionalo. Juodu Italijoj lo-
šia tokią jau rolę, kokią Šeide-
manai lošia Vokietijoje...“

Paskutinis sakiny yra neįei-
singas, kadangi Scheidemannas
igijo blogą reputaciją daugiau-
sia karo laiku, kuomet įsiai rė-
mė valdžią; o Turati griežčiau-
sia buvo kovojo prieš karo po-
litiką.

Bet vienas melas daugiau ar
mažiau Dėdėlė nieko nereiškia.
Svarbesnis dalykas yra tas, kad
jisai šandie pripažįsta, jogei
Italijos Socialistų Partija visai
neina tuo keliu, kurį įsiai pra-
našo jiems per ketelį metų.
Jisai nuolat rašydavo, kad to-
je partijoje kairieji elementai
greitai paimsi viršų, „socialpa-
triotai“ busia iš jos išsluoti, ir
t.t. ir t.t. O išėjo visai atbulai.

Tas pats „pranašas“ taip pat
per ketelį metų tvirtino savo ti-
kintiems pasekėjams, kad gar-
sūs socialistų teoretikas
Kautskis jau esąs visai „nusidė-
vėjęs“ ir nebeturi jokios įtakos
darbininkų judėjime. O dabar
jisai pasakoja, kad abidvi Vokie-
tijos socialdemokratų partijos
pasklūs „galutinai pakvaišusio
Kautskio“ ir nutarė susivienyt.
Toliaus sako:

„Kautskis jau užvedė tary-
bas su Francijos viduriečiais
(Longuet ir komp.), raginda-
mas ir juos susidėti su Ren-
delių partija... Nėra abejonės,
kad jei ne tuoj, tai kiek vėliau
jie paklausys Kautskio patari-
mo.“

Čia ir vėl yra pameluota, ka-
dangi Longuet ir Renaudel pri-
klauso vienai partijai; skilimo
tarp jų nebuvo. Bet pastebėti-
na, kad Dėdėlė šandie jau pri-
pažįsta Kautskiui milžinišką į-
taką Europos socialistiniame ju-
dėjime.

Ar nebutų geriau, kad Dėde-
lė, pagaliau, susiprastų ir „kvi-
tintų“ pranašą „džiabą“, o vie-
tino jo specializuotąsi toje sri-
tyje, kurioje pasirodė tikrieji jo
gabumai ir pašaukimas, butent:
kolonėse. Kaip nepausturnis
keikunas, jisai drąsiai gali stoti
šale kunigo Garmaus.

Socialdemokratų Frakcijos Dekleracija
Del Konstitucijos Įstatymo.

(Pareikšta iš Seimo tribunos prieš galutiną konstitucijos balsavimą).

Socialdemokratų Frakcija,
užimdama savo vietas St. Sei-
me 1920 metais, jau iškalno
žinojo, kuriomis sąlygomis
teiks jai darbuotis ir, ko gali ji
atsiekti, gindama Lietuvos dar-
bininkų reikalus ir demokrati-
jos pamatinius siekinius. So-
cialdemokratų Frakcijai jau ir
tuomet buvo aišku, kad krik-
ščionys demokratai atėjo Sei-
man su savo palydovais — ne
vykdinti liudžiai duotųjų per
rinkimus demokratinį pasi-
žadėjimų, bet sutvirtint Lietu-
vos klerikalų padėti mūsų vi-
suomenę, stiprinti mūsų kraš-
tie reikiją, duot visam politi-
niam ir socialiniam Lietuvos
suvarkymui. Idek tik galima
daugiau jiems tinkamo kryps-
nio. Krikščionių blokas, pats
vienas turėdamas St. Seime
daugiau pusės balsų, iškart
savo galimybės spėsti krašto
reikalus ir vadovauti valdžiai
taip, kaip jam patiko.

Mes nepabugom kovos. Dirb-
dami kiek galėdami Lietuvos
darbininkų tarpe, gilindami jų
klasinę sąmonę ir stiprindami
jų organizacijas, mes kartu
gynėme pačiam Seime mums
rinkėjų pavestus reikalus. Nei
vienas svarbesnis krašto ir
darbininkų ateičiai įstatymas
nepraėjo nei Seimo komisijose,
nei Seimo visuomenėje, mūsų ne-
kritikuotas ir nebandomas tin-
kamai pataisyti. Nei vienas
svarbesnis kraštui įvykis ne-
praėjo mūsų neįskeltas ir tin-
kamai nenušviestas. Kiek ga-
lėdami sekėme vykdančios val-
džios darbus ir interpeliacijo-
mis ir paklausimais kėlėm aik-
štėn bent stambesnius valdžios
prasidėjimus ar netikusį jos
veikimą pamatiniais krašto po-
litikai klausimais.

Dauguma mūsų žygių, kad
ir rasdama krašte gyvos užuo-
jautos, pačiam Seime jo dau-
gumos buvo paprastai sutinka-
ma tik pasityčiojimu. Seimo
dauguma jautėsi tvirtai lai-
kanti savo rankose valdžios
lazdą ir nematė reikalo bent
sų kuo rokuotis. Tik išimti-
niais atsitikimais, kai suerzin-
ta liaudis energingai suklida-
vo prieš daugumos vedamąją
politiką, Socialdemokratų Fra-
kcijai pasisekdavo kai kas lai-
meti.

Sunkiose imtynėse mes bri-
dome kiauirus du su puse me-
tu, pasistiprindami tik tuo, kad
Lietuvos darbininkų tarpe ir
plačioj demokratinės Lietuvos
visuomenėje savo pastangoms
mes rasdavome kas kart vis
didesnį pritarimo. Pagalios
priėjome svarbiausį Steig. Sei-
mo darbų etapą, — Lietuvos
konstitucijos svarstymą.

Seimo pradžioj, svarstant
laikinąją Lietuvos konstitu-
ciją, kai mūsų buvo pasiulyta
nevesti Lietuvos valstybinį
suderimą atskiromi prezidento,
k.d. blokas dar nedrįso atvi-
rai pasiulyti pasipriešinti.
Tuomet juos vertė but atsar-

gais griežtas mūsų liaudies
nusistatymas prieš prezidentą.
Tariant konstitucijos įstatymą,
k.d. blokas ne tik įvedė Lietu-
vai atskira prezidentą, bet ir
patiekė jam teises stabdyti Sei-
mo išleistus įstatymus, paleis-
ti patį Seimą, padarė jį vyriaus-
ios Respublikos ginkluotųjų
jėgų viršininku, o karui esant
pavedė jam skirti vyriausijai
kariuomenės vadą. Tokių tei-
sių Lietuvos prezidentui gali
pavydėti ne vienas karalinkas.
Tą k.d. demokratų nutarimą
mes skaitome ne tik liaudies
vyriausijų teisių užgrobinimą,
bet matome jame Lietuvos kle-
rikalų, stambiųjų ukininkų ir
buržuazijos norą sustiprinti
savo padėtį ir ginti savo rei-
kalus jų statomojo prezidento
pagalba.

Teismų reikalais.
Nustatant teismui pagrindus,
Socialdemokratų Frakcija rei-
kalavo, kad teismas Lietuvos
Respublikoj būtų nepriklauso-
mas, visiems lygus ir vienodas,
kad teisėjai būtų žmonių ren-
kami. Seimo dauguma atmetė
mūsų siūlymus ir nutarė, kad
karškieiems būtų palikti karo
teismai, kad veikty ypatingi
teismai karui arba karo padė-
čiai esant. Darys valdžiai ir
prezidentui teisės įvesti Lietu-
voje karo padėti net kilus
krašte „pavojingiems neramu-
mams“ turėdami savo pusę
ir valdžią, ir prezidentą, Lie-
tuvos turtingieji ūkiai, buržu-
azija ir reakcinės grupės, as-
trių socialės kovos mėtin nori
pasidaryti ir iš Lietuvos teis-
mų klusnų jiems iranki klasi-
nams jų reikalams apdrausti.

Del krašto gynimo.
Kraštui ginti Socialdemokra-
tų Frakcija siūlė įvesti Lietu-
voje visuotinąjį liaudies apsi-
ginklavimą, nes tokia sistema
mūsų įsitikinimu duoda gali-
mybės sukelti kraštui ginti di-
džiausią galimą pajėgą; ji ne-
perskiria kariuomenės su sava-
ja visuomene, ji yra pigesnė.
K.d. blokas atmetė mūsų siū-
lymą ir tuo patvirtino dabar
esamą nuolatinę armiją, steng-
damos bent iš jos viršūnių su-
daryti sau palankią karškieji
kastą.

Svietimo reikalai.
Svietimo, kulto ir tikybos
klausimu mes siūlėme atskirti
bažnyčią nuo valstybės ir mo-
kyklą nuo bažnyčios. Tą siūly-
mą rėmėm supratimu, kad ti-
kyba yra kiekvieno žmogaus
asmens dalykas ir kad sąžinės
laisvė turi būti patikrinta kiek-
vienam Lietuvos piliečiui. Re-
ligijos dėstymą mes siūlėme
išskirti iš mokyklos ir palikti ji
tikybinėms organizacijoms ar
šeimai. K.d. blokas ne tik įve-
dė mokyklon privalomą tiky-
bos dėstymą, ne tik tuo suvar-
žė tėvų ir paaugusių mokinių
sąžinės laisvę, bet dar įrašė
paragrafą, kuriuo Lietuvoje
bus steigiamos tikybinės mo-
kyklos už visuomenės pinigais.

Visuomenės pinigais.
Visi vyrai ilgiais plau-
kais iki pečių, biblijinės nosys,
biblijinės barzdos. Kadangi jie
gyvena labai bendru gyvenimu,
viena nedaloma mase, tai ir ten,
kur vaidinime dalyvauja
masės — seni senūželiai ir trijų
metų kūdikiai, išėina taip galinga,
taip viena galia ir gyvybe per-
sunkta, ko man taip vadinamiesiems
kultūringuose featrūose matyti neteko.

Pačiame vaidinime dalyvauja
daugiau 400 žmonių. Dalyvauja
išties šeimynos — seneliai,
tėvai, vaikai, dalyvauja moters,
mergaitės, vyrai milžinai ir pa-
vargėliai vargėdieniai. Kiti,
kurie nedalyvauja vaidinime,
dalyvauja orkestre, kore. Vietos
mokytojas, seniau sukomponavę
muziką, dabar iš kartos į kartą
yra dirigentas. Orkestras ir
choras — po 50 žmonių. Dar
kiti atlieka paprastą teatro darbą —
dekoracijas teta, maino, bura
kasininkai, durų sargai, tvarkidariai,
gaisrininkai ir t.t. Namie lieka
tik tie, kurie nieko negali daryti,
arba kurie negali išeiti. Tokiu būdu
vaidinime užimta yra mažiau
600 žmonių.

Pajamos iš vaidinimų būna
milžiniškos (teatre telpa 6,000
žmonių ir jis visuomenė bina sau-
sakimais prikimstas). Bet pa-
jamos eina bendriems reikalams.
Oberammergaučiai visų pir-
ma iš jų savo teatrą tobulina,
apmoka bendruomenės mokesčius,
skolas, stato mokyklas ir šiaip
kuria visuomenines įstaigas.

(Bus daugiau)

valstybės surinktus. Mums aiš-
ku, kad tuo nutarimu duoda-
ma įvairių rūšių klerikalams
ir visų pirma katalikiškai dva-
siškieji galimybės panaudoti
savo padėties sutvirtinimui ne
tik tikybinius žmonių jaus-
mus, bet ir jų turta.

Del tautinių mažumų.
Toje konstitucijos vietoje,
kur turėjo būti nustatytos tau-
tinių Lietuvos mažumų teisės
kultūrinio gyvenimo reikalo-
se, krik-demokratų blokas pa-
liko tuščią vietą. Jo balsais bu-
vo išmesti paragrafai, kuriais
tautinės mažumos buvo laidojama
teisė naudotis sava-
ja kalba viešam ir valstybi-
niam gyvenime ir buvo jiems
skiriama proporcinga valsty-
bės ir savivaldybių kultūrinio
biudžeto dalis. Konstitucion
tapo įvestas tautinių mažumų
skaitlingumo dėsny ir tuo jos
susiskirstyta į privileijuotas ir
beteises.

Pagalios net tos apkarpyto-
sios tautinės mažumos teisės,
kurios dar palikta konsti-
tucijoje, yra sufasytos tiek ne-
ryšotai, kad palieka vyrau-
jančiai tautai liuosas rankas
duoti jas, ar neduoti.

Toks tautinių santykių Lie-
tuvėje išsprendimas, samonin-
gai praveistas Seimo daugumos,
deda pamatą nacionalistinei
lietuvių buržuazijos politikai
ateityje, ir sudaro sąlygas pik-
tai ir pragaistingai tautinei
kova mūsų krašte.

Del visuomenės ūkio.
Socialdemokratų Frakcija,
stengdamos apsaugoti Lietuvos
darbininkų reikalus ir paleng-
vinti krašto ūkiui vystytis toj
pakraipoj, kurioj jis eina prie-
šakinės pasaulio šalys, buvo
pasiihusi įnešti konstitucion
ataitinkamo turinio ūkio sky-
rį. Seimo dauguma išbraukė
iš mūsų pasiūlymo viską, kas
užstotų darbininkų reikalus,
išbraukė net sąjungų ir streiko
teisę darbininkams ir tarnau-
jantiems ir paliko tik tai, kas
gina privačią nuosavybę, darb-
davį prieš samdiną, turtin-
gą prieš beturtį.

Krikščioniškoji Seimo dau-
guma, sudarius Lietuvai tokią
konstituciją, pasirūpino ap-
drausti ją nuo pakeitimo vi-
sais galimais būdais ir tuo
bando mechanškai sustiprinti
savo viešpatavimą ateičiai.

Vie patys svarbieji kon-
stitucijos punktai, kuriuose
reiskiasi reakcinis daugumos
veidas. Įvesdamas juos Lie-
tuvos Respublikos konstitucion,
k.d. demokratų blokas sudarė,
susiaurino ir net paniekė turinį
visos eilės kitų konstitucijos
paragrafų, paniekdamas pačios
konstitucijos vertę. Taip dary-
damas k.d. blokas vadavosi vi-
sų pirma partiniais savo tiks-
lais, gindamas Lietuvos kleri-
kalų ir jų talkininkų reikalus,
dėdamas kuo daugiausia kliu-
čių darbininkų klasės išsivys-
tymui ir jos siekimų greites-
niam įsikūnymui.

(Tasa ant 5-to pusl.)

PADAGELIS KASMATĖ

Kryžiaus kančių teatras
Oberammergau

(Mūsų specialinio korespondento)

(Tęsinys)

IV ABERAMERGAU TEATRO PRAKTIKA.

Tradicinis teatro pradai — ne tradicinis.
Oberammergaučiai tėvai prisiekė Viešpačiui, i-
sižadėjo, ir aniniai turi savo prapokęjį įžadus iš-
laikyti, kitaip jie nebutų kalnų žmonės! Iš tos
priežasties visą, kas liečia teatrą, turi būti Ober-
ammergau kaimė padaryta. Teatras, artistai,
režisieris, kapelmeisteris, korvedys, koristai, or-
kestrininkai, kompozitoris, dekoratoris, kostiume-
ris — visa tai turi būti iš vietos žmonių, nes tik
jie atsako už jų tėvų įžadus!

Visus reikalus veda tam tikra komisija, vie-
tos kunigui pirmininkaujant. Šita taryba du-
da įsakymus, kurie yra be apeliaciniai pildomi,
bet ji ir atsako už vaidinimo pasisekimą.

Iš oberammergaučių vaidinimo savybių vi-
sų pirma reikia pastebėti, kad jie visai nevarto-
ja grimo. O tuo tarpu vaidinamieji asmenys yra

pasaulio tokie populiaringi, tokie paviršutiniai nu-
sistovėję tipai, kad kiekvienam žiūrėtojų jau iš
anksto yra prirengtas vaizdas, kaip Kristus ar
Petras turi atrodyti. Juk jeigu Kristų vaidinti
išėitų koksai kaimo berniokas ar artistas panašus
į Eroda ar į koki geramą dievą, o ne į Leonardo
paliktą paveikslą, — juk tuomet būtų vienas pa-
piktinimas! Arba, pavyzdžiui, Judai butinai
reikalinga ruda barzda, kitaip jis bus ne Judas! O
artistai tuo tarpu nesigrimuoja. Ir vistiktai pa-
našus į vaidinamus asmenys gal net daugiau, kaip
mūsų sostinių teatrų artistai. Kaip tai yra? Kiek
žinoma, vaikai iš tėvų pasėkimo keliu gauna
kaip kiauuriuos budo bruožus, taip ir paviršutini-
kai išvaizdos išvaizdos bruožus. Oberammer-
gaučiai Kristaus kančias vaidina jau kokius pen-
kias šimtus metų. Ir taip pasidarė, kad kai kuri
šeimyna suaugo su kuria role, tai ją ir vaidina iš
kartos į kartą, ta role daros šeimynos brangen-
bė, jos pasididžiavimo lobis. Kart iš kartos ta
role gyvena, stengiasi kartą gyventi ir buti, kad ir
dvysios savybės atatinėtų tos rolės vaisingiesiam
atlikimui. Ir karta iš kartos su kiauuriomis indi-
vidybės bruožais, vaidintojai natūralium keliu au-
ga panašus į vaidinamąjį asmenį. Taip, pavyz-
džiui, Kirsčių visuomet vaidina Langų šeimos as-
muo, Judas — Mayrų šeimos asmuo ir t.t.

Žmonės tuo vaidinimu pradeda gyventi iš pat-
mažens — trijų metų amžiaus. Juk reikia taip

daug žmonių, reikia sudaryti gyvi paveikslai, su
daugybe žmonių, reikia leisti į sceną tokias mil-
žiniškas gatvių minias, reikia taip daug koristų,
statistų. — Ir vis tai turi būti tikrai oberammer-
gaučiai! Dešimtmečio laikotarpį, kad veikalo
neužmiršti, kad vaidinti įprasti, reikia daryti nuo-
latines repeticijas! Juk jie ir vaidina be sufle-
ro, ir žodžiuose nei mažiausios klaidės nepada-
ro — visa, kaip knygoj, maldoj! O antra — de-
šimtis metų — protarpis stambus! Gali kas iš ar-
tistų susirgti, numirti, gali šiaip kokia nelaimė pa-
sitaikyti. Reikia visuomet vaidintojų personalą
papildyti, kad vaidinimas galėtų įvykti, kaip tė-
vų tėvai prižadėjo! Pagaliau ir vaidintojų talen-
tą reikia rutuloti. Seniau dar tais dešimties pro-
tarpiais buvo vaidinami kiti dalykai, — „Die
Kreuzeschule“, („kryžiaus mokykla“) — epizodai
iš senojo įstatymo istorijos su gyvais paveikslais
iš Kristaus gyvenimo) „Riitespiel“ — ritierių vai-
dinimai) ir t.t. Bet laikui slenkant visa tai nublan-
ko ir išnyko. Beliko tik tiktai Passionsspiel — Kry-
žiaus Kančių vaidinimai. Ir žmonės devynis me-
tus tuo veikalu gyvena, repetituoja, rengias, ir de-
šimtais metais vaidina. Tokiu būdu artistas su
savo role taip susigyvena, kaip jokiam kitame
teatre pasauly. Pavyzdžiui, šmet Kristų vaidino
Anton Lang — vaidino jau trečią dešimtmetį iš
eiles. Vadinasi, ta role jis gyvena ne mažiau 25-
30 metų! Tas pat ir su kitais artistais. Visas

kaimas kaž koks biblijinis. Visi vyrai ilgais plu-
kais iki pečių, biblijinės nosys, biblijinės barzdos.
Kadangi jie gyvena labai bendru gyvenimu, viena
nedaloma mase, tai ir ten, kur vaidinime dalyvau-
ja masės — seni senūželiai ir trijų metų kūdikiai,
išėina taip galinga, taip viena galia ir gyvybe per-
sunkta, ko man taip vadinamiesiems kultūringuose
featrūose matyti neteko.

Pačiame vaidinime dalyvauja daugiau 400
žmonių. Dalyvauja išties šeimynos — seneliai,
tėvai, vaikai, dalyvauja moters, mergaitės, vyrai
milžinai ir pavargėliai vargėdieniai. Kiti, kurie
nedalyvauja vaidinime, dalyvauja orkestre, kore.
Vietos mokytojas, seniau sukomponavę muziką,
dabar iš kartos į kartą yra dirigentas. Orkestras
ir choras — po 50 žmonių. Dar kiti atlieka pa-
rastą teatro darbą — dekoracijas teta, maino, bura
kasininkai, durų sargai, tvarkidariai, gaisrin-
nikai ir t.t. Namie lieka tik tie, kurie nieko
negali daryti, arba kurie negali išeiti. Tokiu būdu
vaidinime užimta yra mažiau 600 žmonių.

Pajamos iš vaidinimų būna milžiniškos (te-
atre telpa 6,000 žmonių ir jis visuomenė bina sau-
sakimais prikimstas). Bet pajamos eina ben-
driems reikalams. Oberammergaučiai visų pir-
ma iš jų savo teatrą tobulina, apmoka bendruome-
nės mokesčius, skolas, stato mokyklas ir šiaip ku-
ria visuomenines įstaigas.

(Bus daugiau)

Lifebuoy kudi-
kiai padaro pasi-
didžiavimą, link-
mumą motinoms.

LIFEBUOY
SVEIKAS MŪILAS

Telephone Boulevard 5052
DR. A. JUOZAITIS
DENTISTAS
Valandos: nuo 9 iki 9 val. vaka-
re. Serebom 9 v. ryto iki 12. Va-
kara 6-9. Nedėl. pagal sutarimą.
111 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Socialdemokratų frakcijos deklaracija dėl konstitucijos įstatymo

(Tąsa nuo 4-to pusl.)

Mes dedame visą atsakomybę už priimtą konstituciją klerikalams.

Socialdemokratų Frakcija, suprasdama didelę konstitucijos reikšmę tolimesnei mūsų krašto plėtočiai, visą laiką tiek konstitucijos komisijos posėdžiuose tiek ir Seimo visuomenės, dėjo didžiausių pastangų apginti darbo demokratijos reikalavimus konstitucijos įstatyme. Bet beveik visos mūsų pastangos liko bergėžios. Visi mūsų pasiūlymai ir priėmimai geriausiu atsitikimu buvo taip priimami klerikšoniškojo Seimo, tartum tie žmonės nieko negirdėjo ir nieko nesuprato. Pasitikėdamas savo rankų skaičiumi, k-d. blokas atnešdavo Seimo posėdini frakcijos kambarį išanksto paruoštus nutarimus ir mechaniskai juos nubalsuodavo, dažniausia jų net negindamas. Visi opozicijos priminimai, kad Seimo dauguma neturi moralės teisės pagrįsti konstitucijos įstatymą savo partiniais ar kastais tikslais, kad liaudies reikalų įželdimas dar niekam nepraejo nebūtautas, dažniausia buvo sutinkami didžiulius tik nusišypojimu, kurį vienas mūsų draugų pavadinio cinizmu.

Mes žinome, kad gyvenimą kuria ir stumia į prieką gyvyšios visuomenės jėgos, nepalaukiamoji kovojė. Mes žinome, kad businjo gyvenimo kūrėjas ir Lietuvoje darbininkų klasei yra lepta citi besivystančios ateities priešaky, eiti prie to tikslo, kurį sau yra pastatę socialistiniai pasaulio proletariatas. To kelio darbininkų klasei negali pastoti jokios rašytosios konstitucijos nei jų dabartiniai raišėjai.

Bet mes taip pat žinom, kad kova už geresnę ateitį bus Lietuvos proletarams ir iš viso mūsų liaudžiai tuo sunkesnė, juo reakcija pastatys jiems daugiau kliūčių. Paniekdama liaudies reikalus dabartinę konstituciją, St. Seimo dauguma ne tik stato ją kliūtis, bet šaukia liaudį kovon, kad vėl atgautų ir apsaugotų savo teises. Kova cis. Lietuvos darbininkai gaus dar ne kartą savo krauju ir vargu mokėti už savo pasiliuosavimą. Jei ta kova bus atšesnė ir skaudesnė, kaip galėtų būti žmoniškai tvarkomaj visuomenybė, tai moralė už tai atsakomybę krinata tiems, kurie Lietuvos St. Seime moko būti akiai užsispyrusi, klasiniai-egoistinė dauguma. Padarę viską, ką mums mūsų pareiga liepia, mes, Socialdemokratų Frakcijos nariai, galutino konstitucijos balsavimo valandėje pareiškame iš Seimo tribunos, kad mes neimame jokios atsakomybės už taip sudarytąjį pamatinį krašto įstatymą ir jo galutinam balsavime nedalyvaujame.

V. Požėla, J. Pakalka, St. Kairys, A. Povilius, K. Venslauskas, S. Šemiotas, S. Digrys, K. Bielinis, V. Čepinskis, J. Daurkšys, J. Plečkaitis, P. Cirtautas, E. Šukevičius.

Rugpjūtio 1 d. 1922 m.
("Socialdemokratas")

DR. A. MONTVID

Lietuvio Gydytojas ir Chirurgas
25 E. Washington St.
Valandos: nuo 10 iki 12 ryto
Telefonas Central 3362
1824 Wabasha Ave.
Valandos: nuo 6 iki 8 vakara
Rezidencijos tel. Kedzie 7715

Dr. A. J. Tananevičius

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas ir gyvenimo vieta
1821 S. Michigan Ave.
Tel. Pullman 3213
Val. 8:30 iki 10 ryto; 1 iki 3 po pietų; 7 iki 9 val. vak.

Maluninkystė.

Šių laikų maluninkystė prasideda nuo 1880 m. Gerų baltų miltų buvo malama ir pirma, bet tai buvo daroma akmeninėmis girmomis. Šiandien, išskyrus labai nuošalias vietas ir mažus malūnus, malama, taip vadinamu redukcijos būdu, plieniniais volais, ir kompiutuotomis valymais ir sijojimais prietaisais. Taip sumalti miltai yra baltesni ir kur kas mažiau turi sėlenų ir nešvarumų, už tuos, kurie girmomis malami. Nors šiandien yra malama įvairūs javai, tačiau daugiausia malama kviečių, taigi šiame rašinyje, išskyrus tas vietas, kuriose kalbama tiesiai apie kitus javus, bus kalbama vien tik apie kviečių malimą.

Jungtinėse Valstijose yra apie 7,000 malūnų, malančių kviečius pirklybai. Juose kas kvietis primalama apie 120,000,000 bačkų miltų ir suma-lama apie 550,000,000 bušelių kviečių. Kad primalti vieną bačką miltų reikia sumalti daugiau kaip puspenktą bušelio (1.7) kviečių. Pats malimas gali būti visai paprastas, arba labai komplikotas, žiurint į malūno didumą ir kokių miltų norima primalti. Didesniam malūne reikalingi sekantieji darbininkai (mažesniuose malūnuose vienas ir tas pats darbininkas gali atlikti keletą šių minėtų darbų):

Iškrovėjas (unloader). Jis iškrauna ar išsemia kviečius ar miltus iš vagonų, vartodamas elektrines ar kitokias šuipes arba priemones. Jis turi būti tvirtas ir turėti gerus plaučius. Iškrovėjų prievaizdas (foreman). Jis turi tvarkyti žmones, iškraunamuosius iš vagonų. Jis turi planuoti darbą, pagal daugumą vagonų ir užrašinėti vagonų numerius. Jam reikia paprasto tvirtumo ir gabumo. Jis turi būti dirbęs iškrovėju ir turi turėti tiek mokslo, kad galėtų vesti knygas.

Krovėjas (loader). Darbas panašus iškrovėjo darbui. Jis po prievaždo priežiūra turi sukrauti į vagonus miltų ir kitų produktų maišus, skrynias ir bačkas. Jis turi žinoti kaip sukrauti, kad bevežant neįsudaraskytų ar nesudaudžytų, turi būti tvirtas kūnu ir turėti gerus plaučius.

Krovėjų priežiūrėtojas. Krovėjų priežiūrėtojas veda krovėjų darbą; jis plentioja darbą pagal vagono didumą, žiuri kad vagonai būtų gerai prikrauti ir daro tokius užrašus, kurie yra reikalingi. Jis turi būti dirbęs krovėju ir turi turėti vykinamojo gabumo, kad vesti ir priežiūrėti savo darbininkus, ir turėti pradinės mokyklos mokslo.

Keltuvninkas. Jis turi klausyti savo priežiūrėtojo įsakymų, žiurėdamas, kad kviečiai eitų tinkamomis trubomis į tinkamus aruodus. Jis turi užsirašyti kiek kviečių yra priėmęs ir išdavęs, bet svarbiausia, jis turi pranešti, jei kur trubos ar mašinos sugenda. Jis turi būti pirmiau malūne dirbęs, turėti paprastą gabumą, tvirtus plaučius dukėms atsilaikyti ir pradinės mokyklos mokslo.

Keltuvninkų prievaizdas. Jis atsako ir priežiuri kviečių supilimą į malūną ir turi už juos atsakyti. Jis iširia kviečių gerumą ir juos supila pagal jų tinkamumą ir laipsnį. Jis surašo kiek yra kviečių priėmęs, jų gerumą, svarumą, ir kur jų pasiuntęs. Jei reikia jie perplinti, jis turi gauti vagonų tam reikalui. Jo vieta yra atsakomygiausia visame malūne. Jis turi turėti vykdo nusiimamą, mokėti sverti ir saikuoti. Turi mokėti pažinti kviečių gerumą pažiūrėjęs ir pažatpinėjęs. Turi mokėti vesti užrašus, skaitliuoti paprastus skaičius ir nuosimčius. Turi pilnai žinoti valstybės ir val-

stybių padalinimą; turi turėti pradinį, o dar geriau, augštesnės mokyklos mokslo.

Maišytojas (Blender). Jis maišo įvairias kviečių miltų rūšis, arba kviečių miltus su kitais miltais reikalaujama proporcija. Jis turi turėti pradinį, o dar geriau, augštesnės mokyklos mokslo.

Volų priežiūrėtojas. Darbas panašus į mašinų tepėjo darbą. Jis turi žiurėti, kad visi aliejaus ar riebalų indeliai prie malonų volų būtų pilni ir kad ašys būtų tinkamai išteptos. Jis užlaiko mašiną švariai, nuvalo nuo jos dulkes, riebus ir kas negerai, praneša maluninkui, arba mekanikui. Jis turi būti veiklus ir sumanus, ir turi turėti šiek-tiek mekaniško gabumo. Jis turi turėti pradinės mokyklos mokslo.

Tepėjas. Darbas panašus į volų priežiūrėtojo darbą. Jis turi žiurėti, kad aliejaus ir riebalų indeliai apie ašis ir malūnų mašineriją būtų tinkamai ištepti. Priežiuri mašinos svarumo ir praneša maluninkui arba mekanikui kas reikia taistyti. Turi daug laiptų, turi būti veiklus ir turėti šiek-tiek mekaninio gabumo. Reikalaujama iš jo pradinės mokyklos mokslo.

Valytojas prirengia kviečius malūnui, perleisdamas juos per separatorius, kad atskirti juos nuo nešvarumų. Jis taip pat priežiuri darbą šlavikų, tepėjų ir kitų pagalbininkų asloje. Turi būti tvirtų plaučių, turėti mekaniskų gabumų ir suprasti kviečių valymą ir mašinų pritaikymą. Reikalaujama iš jo pradinės mokyklos mokslo.

Malėjas priežiuri malūno volus. Jis pritaiko volus malti,

Kl. Jurgelonis

ADVOKATAS

DUODA TEISIŲ PATARIMŲ

Jis linksmas, nes turi

BAMBINO

Valsaženklis Reg. S. V. Pat. Biuro

Kudikiai mėgsta jį!

Jie prašo daugiau!

Bambino yra geriausia gyduolė nuo užkietėjimo, diegno ir kitų vidurių suirimų. Veikia greitai ir visiškai. Jis yra geriausias kudikių draugas.

35c. aptiekose arba už 40c. prisiunčiame tiesiai iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St.
Brooklyn, N. Y.

priežiuri visą darbą, kartkartėmis žiuri miltus, ar tinkamai susimalę. Beveik visos jo darbas ant vieno lubų ir jam mažai tereikia laiptų. Jis turi būti tvirtų plaučių, mokėti nustatyti savo mašiną, suprasti kaip gerai kviečiai susimalę. Reikalaujama iš jo pradinės mokyklos mokslo.

Sijotojas sijoja kviečius per sijojamas mašinas, peržiuri sutrintus kviečius, pritaiko tinkamas mašinas, kad į jas eitų tik tiek grūdų, kiek galima gerai išsijoti. Darbas dulkinas. Viename aukšte, tačiau jam tenka laiptuoti kopečiomis. Turi turėti paprastus gabumus, tvirtus plaučius, būti prikyres dirbti prie sijojimo mašinos.

Antrasis maluninkas. Jis užima maluninko vietą, priežiūrėdamas visą valymo, malimo ir sijojimo darbą. Jis nustato darbą ir mokina naujus darbininkus. Jis turi išskatliuoti ir laikyti užrašus kiek sumala miltų ir turi užimti maluninko vietą, kuomet pastarasis nedirba. Jis turi būti tvirtų plaučių, kad nesibijotų dulkių. Žmonėms su kokioms nors kuno klutimis, be akies ar kitos kūno dalies sunku patapti

A + A

STANISLOVAS ZAMARAVIČIUS

Mirė rugp. 20, 10:30 val. vak., turėdamas 38 metus, po sunkios operacijos County Hospital. Buvo nevedęs. Iš Lietuvos iš Kauno rėd. Paliko dideliame nuoludine broj Petarą ir broliu Jonijoną. Laidotuvas atsiūbęs iš namų 2216 W. 24th St., sėdėdė, rugp. 23 d., 9 val. iš ryto į Aušros Vartų bažnyčią ir į Šv. Kazimiero kapines.

Kviečiame gimines ir draugus dalyvauti laidotuvsė. Lieka nuoludės.

Brolis Petras ir broliu — Julijona Zamaravičiai.

Piliava, Kaunas ir Vilnius

Jei jūs manote važiuoti Lietuvos pasimatymui su giminėmis arba norite atskirti draugus, žiurėkite, kad laivakortė būtų piršta pas The Royal Mail Line. Dideli ir populiarai laivai: "Ordu", "Orbita" ir "Oropesa", kurie plaukioja tarpe New Yorko ir Hamburgo kas dvi savaitis. Jie yra labai gražiai ir švariai įrengti. Trečia klasė tiesiog yra puiki. Bus labai žingeidų važinėti tais laivais. Piliavos informacijas gausite nuo agentų arba

THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.,
117 W. Washington St., Chicago.
325 Second Ave., So. Minneapolis.

DR. VAITUSH, O. D.
Lietuvio Akis Specialistas

Laikąs akis (tempimą, kuris esti, atstastimi galvos skaudėjimo, svaigulio, akių aptėmimo, nervuotumo, skaudama akių karsti, atitaiso kreivas akis, nuima kataraktą, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirenka teisingai akinus. Visuose atsitikimuose: aržaminavimas daromas su elektra parodancia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus.

Val.: 10 iki 8 v. Ned. 10 iki 1 p. p.
1545 West 47th St.
Phone Boulevard 7589

PUIKIOS NAMINĖS GYDUOLĖS

(Gerai tonikas)

Žinomas per 25 metus

Nežiurint kokią ligą ar nesmagumą turėtumėt arba nerastumėt tinkamo daktaro, ATEIKITE PAS MANE, at pastatysiu jums ant kelio sveikatos su pagalba mano PUKIŲ NAMINIŲ GYDUOLIŲ. Mes taipgi siunčiame paštą — \$1.25 už butelį.

HELEN SCHYMANSKI
1958 Cortland St., Šiaur-Rytinis kampas Robey St.
Phone Armitage 4913
Chicago, Ill.

Dr. M. T. Strikol'is

Lietuvio
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4601 So. Ashland Ave.
Val. 6 iki 8 vak.
Ofiso Tel.: Boulevard 7820
Namų Tel.: Lafayette 0263

Rezidencijos Tel. Yards 5142
Val.: 10 ryto iki 8 vak.
DR. A. R. MERSCHATIS
DENTISTAS

Ofiso Tel. Boulevard 7179
3243 So. Halsted St., Chicago.
Nedėdienas pagal sutarimą

maluninkais, nes jiems tenka daug laiptuoti. Sergantis džiūva visai neprimama. Reikalaujama pradinės mokyklos, arba geriau, augštesnės mokyklos mokslo.

(Bus daugiau)

A. + A.

FELIKSAS PRANASAS

Mirė rugpjūtio Aug. 20 dieną, vedęs paliko moterį ir dukterį Prancišką Lietuvoje ir 2 dukteris S. Salkauskienę ir M. Laučienę. Paeina Šiaulių apsk., Joniškio miestelio, Amerikoje išgyveno 15 metų sulaukęs 62 metų. Laidotuvas atsiūbęs rugpjūtio 23 d., 9 val. iš ryto iš namų 6600 Greenwood Ave. i Lietuvos tautišką bažnyčią 35 St. ir Union Ave. i tautiškas kapines. Kviečiame visus gimines ir pažįstamus dalyvauti laidotuvsė. Palieka nuoludime dukteris ir žentai.

F. S. Salkauskai,
K. M. Laučiai.
Patarnauja graborius S. Mažeika.

BALTIJOS-AMERIKOS

BLINJA 9 Broadway, New York, N.Y.

TIESI KELIONĖ LIETUVA

PER HAMBURGĄ PILIAVĄ ARBA LIEPĄJĄ

Važiuokite visi parankiu ir tiesiu keliu Lietuviai važiuoja į Piliavą aplenkia Lenkų juostą (karidorių) VISA TREČIA KLASA PADALINTA I KAMBARIUS ANT 2-jų, 4-rių, 6-šių ir 8-nių LOVŲ

S. S. LITUANIA Rugs. 6
S. S. POLONIA Rugs. 20

TREČIOS KLASOS KAINOS 1:

HAMBURGĄ \$103.50 — PILIAVĄ \$106.50
LIEPĄJĄ IR MEMELĮ \$107.00.

Dėlei laiv. ir žinių kreipkitės prie savo agentų

AČIU

Visiemsėjusiems pas mane skustis ir plaukus kirptis. Siuomi pranešu, kad persikėliau nuo 3416 S. Wallace St., ant 5615 Wentworth Ave. Todel, visi lietuviai ir lietuvės melžiami užėti apskirpti be apsiskusti. Darbą gvarantuojau. Su tinkama pagarba,

WM. CONROD,
5615 Wentworth Ave.

Užsilaikyk vėsiat — elektro vėdyklė tai padarys

Užtikimas pardavimas, \$7.50 ir aukščiau. Namuose dratus išvadžiojam, fiktures sudedam, visoki reikmenys ir prilaikytojus.

Bridgeport Electric Co.,
1619 W. 47th St.,
Tel. Boulevard 1892 ir 7101.

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th STREET
Tel. Kedzie 5912

3514-16 Roosevelt Rd.
Art. St. Louis Ave.,
CHICAGO, ILL.

Delicious! Appetizing!

KRAFT CHEESE

IN TINS IN LOAVES

CASH YOUR GROCER

Istorinis Dokumentas apie Lenkus

"SANDARA" spausdina labai svarbų istorinį dokumentą apie lenkus, tai yra LIUBLINO SEIMO DIENYNAS.

Tame dokumente, to laiko žmonių užrašais, parodoma, kaip lenkai apgavo lietuvius, kaip prievarta ir žulikyse antmetė ant Lietuvos Liublino Uniją, kurią ir dabar jie bando atsiremti, užpildindami LIETUVĄ.

KIEKVIENAS LIETUVIS PRIVALO SUSIPAZINTI SU Tuo DOKUMENTU, todėl skubiai užsirašykite savaitinį laikraštį

"SANDARA"

Prenumeratą metams \$2.50; pusei metų \$1.25; i Lietuvą \$3.00.

Laiškus su užsakymais reikia siųsti šiuo adresu:

SANDARA, So. Boston, Mass.

Pastaba. Kas užsirašys SANDARA, prisiųsdamas iškirpęs šį paskelbimą, gaus dovanų FAUSTO KIRSOS eilių knygą AIDŲ AIDUŽES, kuri šiaip perkant kainuoja 50c.

A. + A.

ROZALIJA KUDUL

Mirė pamedėly, rugpjūtio-August 21, 1922, 5 val. po pietų. Buvo vedusi, paliko vyrą ir 2 dukteris. Turėjo amžiaus 45 metus. Iš Lietuvos paejo Akmenės miestelio, Mažeikių ap. Laidotuvas bus iš namų 806 — 20 Ave., Melrose Park, Ill. Keltverge, rugpjūtio 24, 9:30 val. ryto, i Mt. Carmel kapines. Gimines, draugai ir pažįstami malonėkit dalyvauti laidotuvsė.

Lieka nuoludės vyras

Vincas Kudul,
Ir dukteris
Olga ir Emilija.

SIANDIE PINIGŲ KURSAS

Siunčiant Lietuvon per mus: 12c. už 100 auks.

arba 833 auks. už \$1.00

Pigesnis kursas siunčiant didesnes sumas

Pristatymas užtikrintas Trumpame laike

Central Manufacturing District Bank State Bank—

Clearing House Bank
1112 West 35th Street
Turtas \$6,000,000.00

Dr. AL. DAVIDONIS

Gydytojas ir Chirurgas

Ofisas: 2816 So. Michigan Ave.
Valandos: nuo 10 ryto iki 3 val. po piet. Telefonas Victory 5082

Tel. Austin 737

DR. MARYA DOWIATT-SASS

Katit sugrįžo iš Californijos ir vėl tės savo praktikavimą po No. 5208 W. Harrison St.

Valandos 8—12 kasdieną ir 6—8 vakare išskiriant nedėdienus.

Rezidencijos tel. Van Buren 0294
Ofiso tel. Boulevard 9698

Dr. A. A. Roth

Rusas Gydytojas ir Chirurgas Specialistas Moteriškų, Vyrų, Vaikų ir visų chroniškų ligų.

Ofisas: 3354 So. Halsted St., Chicago
Valandos: 10—11 ryto; 2—3 po piet. 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 diena Res. 1189 Independence Blvd. Chicago

DR. P. ŽILVITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3243 South Halsted St.
Tel.: Boulevard 7179

VALANDOS: 9 iki 12 pietų, 6 iki 8 vakare

Rezidencijos Tel. Fairfax 5574 Chicago.

Dr. Yuška

1900 So. Halsted St.

Tel. Canal 2118

Ofiso valandos nuo 10 ryto iki 8 vakara

Rezidencija 2811 W. 63rd St.
Tel. Prospect 3466

Dr. Maurice Kahn

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4631 So. Ashland Ave.
Tel.: Yards 994

Ofiso val.: 8 iki 10 v. ryto, 1 iki 3 ir 7 iki 9 v. nedėdienimis nuo 10 iki 1 val. po pietų.

Canal 0257
Naktinis Tel. Canal 2118

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos: 11 iki 12 ryto; 1 iki 8 po piet. 6 iki 9 vakare
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto

1821 So. Halsted St.
Kampas 18 ir Halsted St.

Telefonas Yards 5082

DR. M. STUPNICKI

3107 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.

VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 5 iki 8 vakare.
Nedėliomis ofisas yra uždarytas

DR. C. K. KLIAUGA

DENTISTAS

1821 So. Halsted St., Chicago, Ill. kampas 18th St.

Valandos: 9—12 ryto ir 1—3 vak. Phone Canal 0257

Telephone Yards 5834

DR. P. G. WIEGNER

Priėmimo valandos nuo 8 iki 12 ir 12 ryto ir nuo 7 iki 9 v. vak.

3325 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. A. J. BERTASIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Val.: 10—12 r., 4—8 val. Ned. 9—12

Ofiso Tel. Boulevard 5913
Rezidencijos Tel. Lafayette 6171

Telephone Yards 1532

DR. J. KULIS

Lietuvio Gydytojas ir Chirurgas

Ofiso val.: 9 iki 12 pietų, 6 iki 9 vakare

3259 So. Halsted St., Chicago.

CHICAGOS ŽINIOS

LOVA NUVARĖ KOMITETĄ KALĖJIMAN.

Michael Durokovich, 66 ir Archer avenue, sumanė pri-
vesti gatvėkarių kompanijas
numazinti karferį iki penkių
centų. Jo kaimynai jo sumany-
mui irgi pilnai pritarė. Jie su-
šaukė susirinkimą, Durokovi-
chių išrinko komitetu ir ji
igaliojo šį sumanyją reali-
zuoti.

Užpėrečią naktį Durokovich
išvilko gatvės savo lovą, pa-
statė ją skersai gatvės ir paga-
lios atsigulo jona. Prie lovos
šono buvo prisegta didelė "sai-
na" su pareiškimu pasauliui,
kad jis atsikels tik tada,
kai gatvėkarių kompanijos nu-
mazins karferį iki penkių
centų. Netrukus didelė gate-
karių eilė buvo sustojusi už lo-
vos toj gatvės. Pagalios kom-
panijos pasisaukė policiją pa-
galbom.

KITAS BROKERIS PABĖGO SU \$22,500.

Frank Le Monn, brokeris, o
gal pasakius naujos rusiš-
sios spešlėninkas, kuris turėjo savo
ofisus Garrick Theatre name,
surinkęs nuo žmonių suvirš
22,500 dol. pabėgo.

Jis rinko "partnerius" su pi-
nigais įsteigti naują "corres-
pondence school" mokyklą. Ir
telkė žmonių, kurie jam pati-
kėjo ir "investino" savo pinigų
redos gana daug.

Met vis dar kad ne vieno-
lū būdu, tai kitkū žmonių
duodasi save išnaudoti viso-
tiems spešlėninkams.

GERIAU KVITINTI DŽIABĄ NEGU ĮKALINTI MOTERĮ SU KUDIKIU.

Šerifas Elmer J. Green atsi-
skė įkalinti moterišką su še-
šių mėnesių amžiaus kudikiu
už gavimą puskvortės skysty-
mėlio.

Ji pasisakius šerifui, kad jos
vyro draugas davęs jai pus-
kvortę naminės parvežti sa-
vo vyriui.

"Aš maniau ir dar ir dabar
tebemanau, kad aš turėjau pil-
ną teisę tati savo vyriui par-
vežti", pasakė ji šerifui. "Aš
nėsu "butlegere".

"Nežiūrėk koks butų jusų
prasikaltimas," tarė šerifas,
"kauntės kalėjimas ne vieta
šešių mėnesių amžiaus kudi-
kiui".

Pagalios jis pasisakęs, kad
jis verčia kvitinti savo džia-
bą negu sutikti įkalinti mo-
terišką tokiaame atsitikime.

"HELLO" KAINAVĖS \$200.

Ant kampo pasikalbėjimas
su mergina pėrečią sekma-
dienio vakarą kainavo A. Marti-
nui, 26 m. amžiaus, "kavalie-
riui", net 200 dolerių. Jis pa-
sakęs Pearl Reoreff, 17 metų
amžiaus, 1004 W. Adams gat.,
"Hello". Suprantama, ji man-
dagi atsačius jam irgi "Hel-

lo". Bet — well, tuo tarpu "pa-
simaisės" merginos vaikinas...
Ir, kaip to pasekmės, "kava-
lietius" turėjęs užsimokėti 200
dol. pabaudos ir teismo lėšas
už "flirtavimą".

ARESTAVO MUNSAINIERIŲ EKSKURSIJĄ.

Municipal pėre policistai pa-
stebėjo, kad ant vieno nedide-
lio laivėlio žmonės nepaprastai
linksminasi. Jie tuojaus pasi-
rupino ištirti kame dalykas.
Ir, kaip to pasekmės, šeši vy-
rai ir dvi moterys tapo areš-
tuoti ir pusę galiono munsai-
no konfiskuota. Tati įvyk-
pėrečią sekma- dienio rytą. Are-
štuotieji buvo išsirengę eks-
kursijon.

TRAUKINIS SUVAŽINĖJO POLICISTĄ.

Ant kryžkelio netoli E. 95
gat. traukinis suvažinėjo poli-
cistą James J. Clancy, 64 m.
amžiaus, 8756 S. Morgan gat.
Jis automobiliu važiuodamas
skersai rėlių visai nepastebėjo
atvažiančio traukinio.

DAKTARAS NIEKADOS NE- RA BLAIVAS.

Dr. Arthur G. Cook žmona
pareikalavo divorso paduoda-
ma priežastis, kad ji ilgiau
gyventi su savo vyru nebega-
linti, nes jos vyras niekuomet
nėšęs blaivas. Gi su girtu dak-
taru ji gyventi visai negalinti.

EKSPLODAVO "BOILERIS," TRYNS SUZEISTI.

Rund-McNalley namo, 538
S. Clark gat., beizmente eks-
plodavo "boileris." Inžinierius,
jo pagelbininkas ir šiaip vie-
nas darbininkas tapo pavojin-
gai sužeisti.

KLAUDŲ ATITAIŠYMAS.

Vakar laidos "Naujienose"
per klaidą įvyko nemaloni
klaida. Aukų surinkta Chica-
gos lietuvių demonstracijoj ne
350 dol., bet 714.70 dol.

Lietuvių Rateliuose

BRIDGPORT.

Pažangiosios Lietuvių visuo-
menės demonstracija, kuri
įvyko Seventh Infantry Regi-
ment Armory svetainėje, vie-
tos lietuvių joje dalyvavu-
siej pilnai patenkinti. Dabar
kur tik nepasisekė ten išgirsi
žmones kalbant, kad tai bu-
vus sekmingiausia demonstra-
cija visais atžvilgiais: pilnai
pavykus visais žvilgsniais.
Žmonės visur reiškia vilties,
kad nuo dabar pažangiosios
visuomenės darbas prasidėsias
ir sekmingai bus varomas pir-
myn. Nes dabar, persitikrino,
kad jau atėjo laikas visiems
vienytis ir bendrai kovoti
prieš reakciją Lietuvoj ir čion
Amerikoje.

Ir nereikia abejoti, kad nuo
dabar tarpe pažangiosios liti-
vių visuomenės daug tamps-
ni ryšiai apsiereikš.

Kaip girdėti, tai ne vien
Bridgeporto lietuviai taip kal-
ba — taip kalba visų kolonijū
lietuvių. Nes mat jau visiems
paaiškėjo, kad dabartiniai
įvykiai, kaip Lietuvoje taip ir
čion Amerikoje, prie tokio
bendraro šaukia visus pa-
žangiuosius lietuvius.

Tai tuo žvilgsniu žiūrint
kaip tik ir galima sakyti, kad
pėrečią sekma- dienį įvykusioji
demonstracija Seventh Infan-
try Regiment Armory svetainėj
pilnai pasisekė ir savo tiks-
lą atsiekė. — K. S.

Pranešimai

S. L. A. II Apskr. rengia koncertą
su dovanomis — automobiliu, rugsėjo
24 d., Mėdažio svet. Visas pėnas
skiriamas S. L. A. Prieglaudos Na-
mui. Meldžiame kitų draugijų ir
klubių tą dieną jokių pramogų ne-
rengti. — Rengimo Komisija.

Dramatiško Ratelio repeticija bus
sėdėda, rugp. 23 d. 7:30 v. v., Mėda-
žio svet. Visi lošėjai bukite laiku.
— Valdyba.

ASMENŲ JIEŠKOJIMAI

JIEŠKAU SAVO PAŽISTAMO
Stasio Zuko, pėina Mariampolės ap-
skrėčio, Balbieriškio miesto; turi
svarbų reikalą. Jis pats, ar kas žino-
te, meldžia pranešti.
JUOZAS MICKEVIČIUS
1732 S. Union Ave., Chicago, Ill.

JIEŠKAU savo brolio kun. M.
Zukausko, aš jusų brolis esu sun-
kiai sergas — atsišaukite. Anta-
nas Zukauskas, 4500 So. Pau-
lina St.

JIEŠKO KAMBARIŲ

REIKALINGAS kambarys su
valgiu Bridgeporto apeliokėj.
Kas turite tokį kambarį. Malonė-
kite pranešti į Naujienų Skyrių,
3210 So. Halsted St. No. 16.

IVAIRŲ SKELBIMAI

STOGŲ DENGĖJAI
Kliauri stogai sutaisomi ir gvaran-
tuojami, \$4.00. Automobilių trokų
patarnavimas visoj Chicagoj ir apie-
linkėj. Įsteigta 34 metai. Didžiaus-
ias ir geriausias įrengtas stogų den-
gimo jarda Chicagoj. Tikslai patyrę
inžinierius dirbanti čia dirba. J. J.
Dunne, Roofing Co., 3411-3413 Ogden
Ave. Tel. Lawndale 0114. — Visi
Skyriai.

DIDIEJI CHICAGOS, COOK PA-
vieto, fėrai greitai bus, Maywood, Ill.
Rug. 25 iki Rug. 4. 10 didelių die-
nų ir naktų, kurios natruks 350,000.
Norinti red-hot minkštų gėrimų, ice
cream etc., turi matyt managerį, room
226, 81 W. Lake St. Prieinamos už
vieta kainos.

ELEKTRO SVIESA
Išvadžiokite stubą dratais. Pi-
giausia kaina, gvarantuotas dar-
bas. Cash ar lengvasis imokėji-
mais. Tel. Nevada 6977. Tom.
Hogan.

PRANEŠU
kad aš dabar užsidėjau savo biznį:
perkraustau rakandus, dastatuu ang-
lis ir malkas. Turiu troką ir arkli su
vežimu. Patarnausiu visiems tink-
amai ir pigiai.
JUSTINAS STRAUKAS,
4524 S. Keeler Ave., 3229 Auburn Av.
Phone Yards 5636

PRANEŠIMAS WEST PULLMAN
ir apiešėlietuviams, jog atidaro-
mus lietuvišką buėrnę, grosernę,
vaisių ir daržovių pirmos klesos
krautuvę, ant visų dalykų nurigintos
šėnos ir mandėus patarnavimas.
WM. OVERING ir FR. SAVICKIS
704 W. 120 St., W. Pullman, Ill.

SIULYMAI KAMBARIŲ

DUODU 4 RUMUS DYKAI GY-
venti už apžūrėjimą namo, mažo ofi-
so ir kartais atsakyti telefoną. Gali
turėti ir mažą šėlmyną — žėnotai po-
rai gera proga. Atsišaukite tuojaus.
DR. S. S. MURNICK,
556 W. 31st St.,
Tel. Boulevard 3324

KAMBARIS ant rendos, su vi-
sais parankumais, vienas arba
dvimė vaikinams. Kam reikalin-
gas, kreipkitės. Z. K. 4425 So.
Francisco Av. 1-mos lubos.

ANT rendos kambaris vienam
vaikinui. Kambaris švarus su vi-
sais patogumais. Kam reikalin-
gas, atsišaukite. 750 W. 31st St.
į valgyklą.

ANE RENDOS kambaris del
vieno ar dviejų vaikinų.
Atsišaukite:
3240 So. Union Ave.

JIEŠKO DARBO

JIEŠKAU darbo už barberį su
batomis ir vakarais; esu patyręs
savo darbe. Kam reikalingas, at-
sišaukite, Naujienų Skyriun, 3210
So. Halsted St.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ ir MOTERŲ

REIKIA vyrų ir moterų val-
džios darbu, pašto klerkų, laiškų,
nešėjų, geležinkelio klerkų, mote-
rys, kaip klerkos — typistės etc.
O'Brien School, 219 S. Dearborn
St. Room 209.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKIA 50 merginų lengvam
dirbtuvės darbu; nuo šmotų
darbas, gera alga. American In-
sulated Wire Cable Co., 954 W.
21st Street.

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKALINGA apysenė mo-
teris del prižiūrėjimo namų.
Kreipkitės:
4254 Archer Ave.
Phone Lafayette 3439

200

SILK SHADE DIRBĖJŲ
NAMIE DIRBT PATYRŲ-
SIŲ MOTERŲ IR MOKIN-
TIS.

M. SHOCHTER
2035 Charleston St.
3 blokai į šiaurį nuo Ar-
mitage, netoli Robey.

DRESIŲ operatorių, nuolatinių

Atsišaukite:
2310 Armitage Ave.

REIKALINGA 8 MERGINŲ MO-
kintis ant norsės. Knygos, uniforma,
rūmai, valgis ir primokėjimas. Kur-
sas ant dviejų metų, gerai proga me-
rinoms. Atsišaukite tuojaus.
ST. PAULS HOSPITAL,
828 W. 35th Pl.

REIKIA merginų virš 16 me-
tų amžiaus prie punch press ir
assembling darbo; nuo šmotų.
Galime pahaudot keletą ir ne-
patyrusių. 8% val. į dieną.

ACME STEEL GOODS CO.,
2840 Archer Ave.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKIA salesman — turime la-
bai puikią pardavėjų propoziciją.
Apsukrumas vadovauja — gera komi-
šina, kurią galėsite padaryti pinigų.
Musų žmonės uždirba nuo \$100 iki
\$300 į savaitę. Turite kalbėt gerai an-
gliškai. Klausit Mr. Harris, 611
Union Bank Bldg., 25 N. Dearborn St.

REIKIA patyrusių medžio te-
kintojų prie Pringle ir Brody
lathe'o įvairiam darbu, taipgi
rankenų pielavimui. Cassidy-
Fairbank Mfg. Co., 6126 South
La Salle St.

REIKALINGAS BUČERIS ŽINAN-
tys savo darbu; geram darbininkui ge-
ra mokesčiai; darbas ant visados.
Atsišaukite:
1801 So. Peoria St.
Tel. Canal 5718

REIKIA GELEŽIŲS LIEJIKU
(molders), mokintis molderystės ir pa-
prastų darbininkų. Atsišaukite tuo-
ju į samdymo ofisą.
ILLINOIS MALLEABLE IRON CO.,
1760 Diversey Parkway.

VYRŲ reikia į scrap yard.

Geras užmokestis, nuolatinis
darbas.

PRICE IRON & STEEL CO.,
67th & 48th Ave.

REIKIA DARBININKŲ

REIKIA darbininkų į galvani-
zavimo departamentą. 42c į va-
kandą.
JOSPLYN MFG. & SUPPLY Co.
3700 S. Morgan St.

REIKIA lietuvių vyrų katrie
supranta anglišką kalbą, turi but
apsipažinę Chicagoj. Darbas
lengvas ir švarus; uždėris la-
bai geras tiems, kurie gali už-
imti šią vietą.

Atsišaukite:

W. H. NOVAK,
29 So. La Salle St.
Room 348

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

REIKALINGAS žmogus arba
vedusi pora ant farmų darbu,
netoli Chicago. Kreipkitės:
CHAS. SUROMSKI,
3346 So. Halsted St.

REIKIA vyrų abelman dirb-
tuvės darbu. Nuolatinis dar-
bas. Kreipkitės: Western Felt
Works, 4115 Ogden Ave., arti
22nd ir Crawford.

REIKALINGI 2 GERI VYRAI,
kurie nori pardavinėti visokią ap-
draudą (Insurance), tai yra gera pro-
ga lietuviams šioj šakoj įsidirbti į ge-
ra agentą, kuris gali pasidaryti gra-
žų pagyvenimą. Atsišaukite:
6256 So. Ashland Ave., Room 5
Klauskit Mr. Flax

REIKIA jaunų vaikinų 16
metų išnešiotojimui blue print.
FREDERICK POST CO.,
319 So. Wabash Ave.

REIKIA gero barberio ant vi-
sados arba priimsiu už part-
nerį.
5615 Wentworth Ave.

REIKIA PRIE MEDŽIO DARBUI
vyrų, patyrusių dirbti auto truck ir
bus — bodies, taipgi taisytojų pleasu-
re karų bodies. Nuolatinis darbas,
gera mokesčiai.
KASTORY MFG. CO.,
La Grange, Ill.
Phone 647

AUTOMOBILIAI

PARDAVIMUI 1922 Fordas
visai naujas. Parduosiu pigiai,
už \$390.
VICTOR BALTESKONIS
1334 So. 49 Ct., 2 fl., Cicero, Ill.

NAUJAS Elgin six touring
car, mainysiu ant lot South ar-
ba East Side. Atsišaukite greitai.
Tel. Lafayette 7247

RAKANDAI

PARDAVIMUI 7 KAMBARIŲ RA-
kandai; parduosiu pigiai, jei visus ant
syk pirks. Vėloaro, ir-odos, walnut
dining setas ir mēgėliams atitai-
kurai, grojklis pianas, phonogra-
phas, lempos ir tt. Parduosiu ant
syk ar atsikrai. 1211 West Garfield
Boulevard. Phone Wentworth 1017.

PARDAVIMUI 4 KAMBARIŲ RA-
kandai, kas norit pirkt, atsišaukite
vakarais iki 9 val. vak. Brighton
Park, prieš lietuvišką bažnyčią ant
grosernės.
4358 So. Fairfield Ave.

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI BUČERNĖ IR GRO-
sernė įvairių tautų apgyventojų vietoj.
Biznis išdirbtas per daugelį metų.
Priežastis pardavimo sužinoj ant vi-
tos. Kreipkitės: Naujienų Town of
Lake Skyrius No. 55, 1614 W. 46th St.
Phone Boulevard 0672.

PARDAVIMUI DUONOS KEPTU-
vė — pusė biznio. Biznis gerai iš-
dirbtas, per 17 metų. Pardavimo
priežastis, esu pavienis ir noriu aplėi-
sti tą miestelį. Parduosiu pigiai ir
greitai.
118 Middland Ave.,
Joliet, Rockdale, Ill.

PARDAVIMUI SALIUNAS LA-
bai gerų vietoj, vienas salionas ant
keturių kampų ir visokių tautų apgy-
ventoj, bet lietuvių daugiausiai. Biz-
nis geras del reikalingo žmogaus, tad
nepraileiskite geros progos.
2956 Emerald Ave.

PARDAVIMUI bučernė ir gro-
sernė pigi ir gera vieta. Nepra-
leiskite progos, nes turi but par-
duota greitai.
3331 So. Halsted St.

PARDAVIMUI salionas gerų
vieto, švedų ir vokiečių apgy-
venta. Pardavimo priežastis,
partnerių nesutikimas.
940 W. 59th St.

FEDERAL ELECTRIC SHOE
Sign, 23 pėdų aržuolius čėverkyms
lentynas, 4 aržuoliniai benčiai, 1
show case su stand, 1 mažas counteris
2 kojų kedukės. Parduosiu pigiai
greit perant.
Kreipkitės:
2336 Union Ave., užpakalij

GERA PROGA, PIGI KAINA

Pardavimui (hardware štorė) ir fur-
nišiu, visokių rakandų krautuvė; ge-
ra vieta, biznis išdirbtas per dešimt
metų, lietuvių apgyventojų vietoj.
Priežastis, brolis pasimirė, aš vienas
likau; brolienė turi samdyti darbinin-
ką tad nutarėm parduoti. Palesnų
žinių kreipkitės čion antrąsias.
J. F. ANDRIULIS BROS.,
1020 So. Main St., Rockford, Ill.

PARDAVIMUI

UŽ PUSĖ KAINOS!

Bučernė pardavimui arba mainy-
mui ant namo arba lot. Biznis ran-
dasi gerų vietoj, lietuvių apgyventojų
kolonijoj. Bučernė turi but parduota
arba išmainyta į 3 dienas.
C. P. SUROMSKI & CO.
3346 So. Halsted St.,
Tel. Boulevard 9641

PARDAVIMUI GROSERNĖ IR KI-
tų smulkių daiktų krautuvė. 5 kam-
bariai pagyvenimui. Renda pigi, ly-
sas ilgas. Parduosiu pigiai. Parda-
vimo priežastis patirsite ant vietos.
3233 So. Halsted St.

PARDAVIMUI pirmos klesos
grosernė ir saldinių krautuvė.
Renda pagi, parduosiu pigiai.
Priežastis pardavimo liga.
3425 So. Wood St. arti 35th St.

PARDAVIMUI salionas viso-
kių tautų apgyventojų vietoj; ren-
dos tik \$50 į mėnesį šeši kam-
bariai del gyvenimo, turiu par-
duoti greitai 2444 W. 46th Place.

PARDAVIMUI bučernė ir gro-
sernė, didelė krautuvė ir geras
biznis, gera vieta ir gerai biznis
eina. Svarbi pardavimo priežas-
tis. Pašaukit. Lafayette 6177.

PARDAVIMUI salionas lietu-
vių ir lenkų apgyventojų vietoj —
kaina gana prieinama. Parda-
vimo priežastis — išvažiuoju į ki-
tą miestą. John Hulah, 4125 So.
Ashland Ave.

NAMAI-ZEME

PARDAVIMUI MEDINIS NAMAS
2 aukštų su bizniu, 2 lotai, namas ge-
ram padėjime, gerų biznio vietoj, pa-
čiame lietuvių centre ant Town of
Lake. Kaina tik \$10,800.00. Kreipki-
tės į Naujienų Skyrių ant Town of
Lake, 1614 W. 46th St. No. 55.

PARDAVIMUI biznio praper-
tė, neša metams pelno \$924.00.
Už \$8200.00. Atsišaukite tuo-
jaus.
4619 So. Hermitage Ave.

PARDAVIMUI 5 kambarių
cottage, 37 pėdos lot: elektra,
gasas, maudynės. Dabar tuščia.
5628 Hoyle Ave. Kaina \$4,250.
E. B. Flynn, 2508 W. 63rd St.

PARDAVIMUI MEDINIS NAMAS
4 kambariai del pagyvenimo ir kra-
utuvė iš priekio; geras del krautuvės
ar kitokio biznio. — užpakalij randa-
si garadžiūs. Atsišaukite:
3956 S. Rockwell St.
Brighton, Park.

PARDAVIMUI pigiai 4 lotai,
Maplewood Ave ir 73rd St.
H. D. JOHNSON,
5719 Ada St.
Tel. Normal 2880

PARDAVIMUI medinis 4 fla-
ty po 4 kambarius namas,
gasas, vanos ir kiti paranku-
mai. Kreipkitės prie savininko.
Jacob Tomsa 1619 S. Union av.

PARDAVIMUI murinis namas
su groserne ir flatas viršų. Par-
duosiu pigiai, nepraleiskite pro-
gos; biznis išdirbtas per daugelį
metų. Atsišaukite: 1739 S. Hal-
sted St. Box 102.

FOTOGRAFŲ ATIDAI
Pardavimui puiki didelė Studio la-
bai gerų vietoj; turi buti parduota
trumpą laiką. Tai yra nepaprastai
naudinga proga jaunam lietuviui ar-
tistui, kuris nori savo ateitį pakelti.
Atsišaukite į Naujienų Skyrių, 3210
So. Halsted St. num. 135.

TURIU PARDUOTI PUIKIA 2
akerių vištų farmą, netoli Riverside
ir netoli 3 didžiausių bulvarų, South
West Side. Tik kelios šėimo minutės
iki gatvėkarių linijos ir 35 min. nuo
vėdumiesčio, prie C. B. & O. geležin-
kelio. Priimsiu \$250 cash ir likusius
po \$10.00 į mėnesį. Gali čia gyvent
ant tyro oro, arti Forest Preserve ir
mieste dirbti. Jei bus reikalas, išda-
lysiame pagal norą. Atsiliektie greitai,
kadaneči šis reikšia atsikreipimo
rodiklis ir visa tavo gyvenimą ir šis
pavar